

Bijvoegsel bij OKV 1994/1
OPENBAAR KUNSTBEZIT IN VLAANDEREN
Tweeëndertigste jaargang/januari - februari - maart
1994/nr. 1

driemaandelijks periodiek voor inwijding in
de beeldende kunsten door reproducties, teksten en
radiuitzendingen

Uitgave van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen v.z.w.
onder de auspiciën van de Vlaamse provincies en
in samenwerking met de B.R.T.N.

Mededelingen

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen op BRTN-radio

Door een nieuw akkoord met de
directie van de BRTN-radio zullen
uw afleveringen in 1994 besproken
worden op de vier verschillende
zenders. De besprekingen bestaan
uit een commentaar op de editie
en/of een diepgaand interview
met de auteur(s).

Wij menen U met deze spreiding
van zenders en uitzendingen van
dienst te zijn.

Dank aan de BRTN-directie en aan
de verschillende programma-makers.

'Kasteel van Gaasbeek'
komt aan bod:

bij Radio 1 in 'Eenhoorn'
op dinsdag 1 maart
tussen 13.30 u. en 15.00 u.

**bij Radio 2 in
'Het Narrenschip'**
op donderdag 17 febr.
tussen 20.00 u. en 22.00 u.

bij Radio 3 in 'De Kunstberg'
op woensdag 16 febr.
tussen 17.00 u. en 18.30 u.

bij radio Donna in 'Foyer'
op maandag 14 febr.
tussen 15.00 u. en 17.00 u.

Verantwoordelijke uitgever:

Et. de Cuyper

Secretariaat, redactie en

abbonementendienst:

Kasteelstraat 97 - 8700 Tielt

tel.: 051/42.42.99

fax: 051/40.84.78

B.T.W.-nummer: 427.190.176

Bankrelaties: 448-0007361-87

220-0722400-77

000-0099920-10

135.20 (NL)

Lid van de Unie
van de Uitgevers van
de Periodieke Pers

OKV-Aanbieding

Pjeero Roobjee
Ets met aquarel
1994

Een oplage van
20 etsen, alle
ingekleurd tot een
origineel kunstwerk

Dit Mededelingenblad
werd samengesteld door
Rudy Vercruysse,
Marijke Declercq en
Marc Devos

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen 1994 biedt

1. Kasteel van Gaasbeek
2. Hans Memling
3. Provinciaal Gallo-Romeins Museum Tongeren
4. Hedendaagse fotografie in België

Abonnementsprijs 1994:
700,- fr. of 41,5 NLG

In de abonnementsprijs voor 1994 zijn begrepen:

1. vier thematische afleveringen
2. vier Mededelingenbladen
3. de OKV-Museumkaart 94

Hoe kan U zich abonneren ?

Niets is eenvoudiger dan dat:

U stort 700,- fr. (zonder opbergband) of 970,- fr. (mét opbergband) op rekeningnummer 448-0007361-87 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, Tielt.
Graag vermelden: '1994'.

CJP-ers genieten een gunsttarief: 600,- fr. i.p.v. 700,- fr.

Let op !

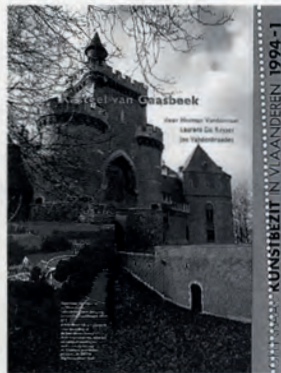
Vanuit Nederland kan U ook abonnee worden !

Uitsluitend door storting van 41,5 NLG (zonder opbergband) of 59,5 NLG (mét opbergband) op gironummer 135.20 van OKV in Tielt.
Graag vermelden: '1994'.

Vanuit alle andere landen bent U eveneens welkom als abonnee !

Een abonnement kost dan 1.000,- fr. (zonder opbergband) of 1.320,- fr. (mét opbergband) uitsluitend te betalen op PCR 000-0099920-10 van OKV in Tielt of via internationale postwissel.

Deze 'Mededelingen' zijn een bijvoegsel bij de OKV-aflevering nr. 1 van de jaargang 1994: 'Kasteel van Gaasbeek'

Auteurs:

Herman Vandormael, Laurens De Keyzer, Jos Vandenbreeden

Wie vandaag het kasteel van Gaasbeek bezoekt, waant zich in middeleeuwse tijden. Toch was dit majestatische slot, dat teruggaat tot de 13de eeuw, op het einde van de vorige eeuw nog net geen ruïne.

De toenmalige eigenares, Markiezin Arconati Visconti (geboren Marie Peyrat) resideerde hoofdzakelijk in Parijs en Milaan. In 1887 besloot zij een deel van haar aanzienlijk fortuin te besteden aan de grondige restauratie – voor sommige delen was het veeleer 'herbouwen' – van het kasteel van Gaasbeek, dat eeuwen had toebehoord aan de familie van haar jong gestorven man Giannmartino Arconati Visconti. Enkele jaren na haar laatste bezoek in 1913 schonk zij het kasteel aan de Belgische staat.

Herman Vandormael, huidige conservator, neemt de lezer mee op een boeiende tocht door de geschiedenis van het kasteel van Gaasbeek. Journalist Laurens De Keyzer maakt een kasteelwandeling. Samen met hem ontdekt de lezer niet alleen de talrijke kunstschaten bewaard in de vele kamers, hij proeft ook de sfeer en de poëzie van lang vervlogen tijden.

Jos Vandenbreeden, directeur van het Sint Lukasarchief Brussel, verhaalt in zijn bijdrage over de heropstanding van het kasteel van Gaasbeek, einde 19de eeuw. Onder leiding van architect en decorateur Charle Albert 'herbouwen' honderden vaklui het bouwvallige kasteel tot een monumentale burcht.

Museumkaart

In deze zending vindt U de Museumkaart 1994. Deze kaart is geldig t.e.m. febr. 1995.

De kaart is een persoonlijke kaart, mogen wij u daarom vragen om uw naam en adres in te vullen, **en ook uw abonneenummer.**

Uw abonneenummer vindt U op het etiket van uw enveloppe.

U hebt het abonneenummer dan ook bij de hand voor een eventueel contact met onze abonnementsdienst.

Personenregister

Als middenkatem van dit Mededelingenblad sturen wij U het personenregister op de jaargang 1993.

Wij raden U aan om dit register niet uit het Mededelingenblad te nemen en het volledige Mededelingenblad 94/1 te klasseren in de opbergmap 1993.

Prijswinnaars verlotingsactie 1994

De volledige lijst van de prijswinnaars zal worden gepubliceerd in het volgende Mededelingenblad. De winnaars zullen ondertussen reeds persoonlijk verwittigd worden en hun prijs ontvangen. Dank aan de voorintekenaars voor het vertrouwen in onze nieuwe editie.

Losse nummers

Losse nummers kosten 200,- fr. of 11,- NLG portokosten inbegrepen

Bestellen kan door storting op rekening 448-0007361-87 (in België) of 135.20 (in Nederland) van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, met vermelding 'Kasteel van Gaasbeek'.

BRTN Departement Cultuur

Tekens op TV2, elke donderdag om 20.30 u.

- 10.02 Jacob Jordaens (H)
- 17.02 Dracula
- 24.02 The Music Box
- 03.03 Jacques Prévert
- 10.03 Déjà Vu (Travelogue 5)
- 17.03 Octave Landuyt
- 24.03 S. Mandelbaum
- 31.03 Dancing 1/8
- 07.04 Dancing 2/8
- 14.04 Dancing 3/8
- 21.04 Dancing 4/8
- 28.04 Dancing 5/8
- 05.05 Dancing 6/8
- 12.05 Dancing 7/8
- 19.05 Dancing 8/8
- 26.05 Het blauwe steentje (Portugese tegelkunst n.a.v. Lissabon, culturele hoofdstad van Europa)
- 02.06 Roy Rogers
- 09.06 Polyfonisten (H)
- 16.06 Polyfonisten (H)
- 23.06 Rik Wouters

BRTN Departement Cultuur

Affiche

Op TV2, elke donderdag om 22.30 u.

Op TV1, elke zaterdag om 12.30 u. (herhaling)

Affiche bestaat uit de volgende delen:

- **Agenda:** een vlugge en vlotte montage van een tiental komende of lopende tentoonstellingen, concerten, theater- en dansvoorstellingen

- **Accent:** een korte reportage over een actueel kunstgebeuren, waarin de betrokken kunstenaar centraal staat. Interviews door Régine Clauwaert.

- **Apert:** nieuw of bestaand beeldmateriaal over een manifestatie in de (ruime) kunstsfeer

Kortom, een actueel en informatief programma over kunst in al haar vormen.

Het programma wordt verzorgd door Jan Blondeel en Marianne Soetewey (regie), Régine Clauwaert (samenstelling, redactie en presentatie), Johan vande Loock (samenstelling en productie), Katrien Wanten (assistentie) en Hilde de Palmnaere (grafiek).

Volgende editie

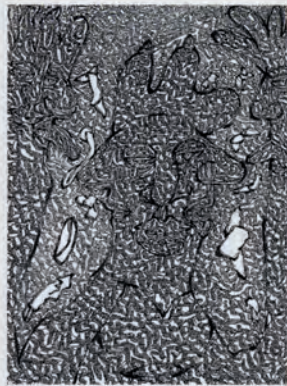
Aflevering nr.2 van de jaargang 1994:

Hans Memling
door Hilde Lobelle

verschijnt eind april

OKV-Aanbieding

Pjeero Roobjee Ets met aquarel 1994

Voor Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen realiseerde Pjeero Roobjee een ets op 20 exemplaren.

De etsen werden gedrukt door Rudolf Broulim.

Iedere ets werd vervolgens door Pjeero Roobjee met aquarel ingekleurd, telkens met andere tinten. Op die manier ontstaan 20 originelen. Door een spel met de intensiteit van de kleuren en door telkens een andere partij in te kleuren, wordt steeds een ander element van de tekening in de ets benadrukt.

foto Ludo Geysels

Pjeero Roobjee

werd geboren in Gent in 1945. Hij studeerde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent en aan de voorbereidende afdeling van de Rijksacademie in Amsterdam. Pjeero Roobjee rolt zijn sigaretten zelf en is bedrijvig als schilder, tekenaar, graficus, romancier, dichter.... Door deze veelzijdigheid laten de actierolletjes zich moeilijk scheiden. Zo heeft de schilderkunst van Roobjee een uitgesproken verhalend karakter waaruit meestal een maatschappelijk engagement spreekt.

Zelfs al we het engagement laten voor wat het is, bieden de schilderijen en tekeningen een boeiende wirwar van lijnen en figuren. De beelden zijn herkenbaar maar ze zweven weg in kronkels, korte lijntjes, kleuren,... Dit zien we duidelijk in de grafiek die hier wordt aangeboden. De ets is een gewriemel van lijntjes en vormpjes waarin drie maskers te ontdekken vallen. Door kleurzetting op bepaalde lijnen en door inkleuring met donkerder of helderder kleuren, komen deze maskers in de verschillende uitvoeringen van de oplage, naar voren of naar de achtergrond. Ieder ingekleurde ets wordt een avontuur op zich en biedt de aandachtige bekijker kans op een boel ontdekkingen, want de maskers van Pjeero Roobjee hebben vele gezichten.

Technisch

Formaat blad: 60 x 40 cm
Formaat ets: 23 x 30 cm
Papier: Hahnemühle 300 gr.
Ets: lijnets
Inkleuring: aquarel
Oplage: 20 exemplaren, de inkleuring is telkens verschillend

Prijs

Voor abonnees: **7.000,- BF (FL. 389,-)** + eventueel 250,- BF (FL. 15,-) verzendingskosten (aangetekend).

Niet-abonnees: **8.000,- BF (FL. 445,-)** + eventueel 250,- BF (FL. 15,-) verzendingskosten (aangetekend).

Hoe kan U bestellen ?

Door storting of overschrijving van het nodige bedrag op rekeningnummer **448-0007361-87** van OKV in Tielt; vanuit Nederland: *uitsluitend* op gironummer **135.20** van OKV in Tielt.

U kunt een exemplaar telefonisch (051/42.42.99) reserveren of per fax (051/40.84.78). Uw reservatie blijft 3 werkdagen geldig en wordt definitief bij ontvangst van uw betaling.

U kunt het kunstwerk zelf afhalen in Tielt *na telefonische afspraak* (051/42.42.99) of het kan U aangetekend worden toegestuurd.

Graag vermelden bij uw overschrijving: "afhalen" of "opsturen"; let in het laatste geval op de portkosten a.u.b.

Publikaties

Confrontaties

door Marcel van Jole (red.)
1993, Lannoo, 24 x 26 cm,
304 blz., gebonden,
115 kleurenafbeeldingen en
115 zwart-witillustraties,
1.850,- BF.
ISBN 90-209-2310-2

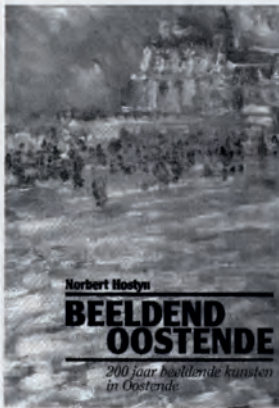
In deze uitgave worden hedendaagse Belgische kunstenaars geselecteerd en met elkaar geconfronteerd: drie generaties (de oudste is 96, de jongste 25 jaar) schilders en beeldhouwers uit drie taalgebieden.

Iedere kunstenaar wordt voorgesteld met een tekst over zijn werk (in het Nederlands en het Frans), enkele belangrijke biografische gegevens en een beeldillustratie van één van zijn werken.

De biografische notities zijn achterin ook in het Engels opgenomen.

Beeldend Oostende 200 jaar beeldende kunsten in Oostende

door Norbert Hostyn
1993,
Uitgeverij Marc van de Wiele,
32 x 25 cm, ca. 200 blz.,
garengenaaid, ca. 80
kleurenafbeeldingen en
ca. 100 zwart-witillustraties,
2.450,- BF.

Het eerste deel van het boek schetst in elf hoofdstukken de krachtlijnen van 200 jaar beeldende kunst in Oostende: de protagonisten en de stromingen t.e.m. 1993. Wij praten over Willy Finch, James Ensor, Léon Spilliaert, Jan de Clerck en Constant Permeke. Maar ook vele anderen en hedendaagse kunstenaars worden besproken. Het tweede deel is meer documentair van aard. Eerst gaat de aandacht naar de aanwezigheid van niet-Oostendse kunstenaars in de stad. Een volgend hoofdstuk

handelt over een belangrijke manifestatie in het Oostendse kunstleven: de Europaprijs voor Schilderkunst.

Een lexicon van enkele honderden kunstenaars sluit de editie af.

De auteur van deze uitgave is Norbert Hostyn, conservator van de Stedelijke Musea Oostende. Voor Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen schreef Norbert Hostyn in 1985 een bijdrage over marineschilderkunst.

Het Stadhuis van Antwerpen

door Jan Lampo
1993, reeks *Musea Nostra*,
28 x 21 cm, 128 blz., genaaid,
ca. 250 kleurenafbeeldingen,
596,- BF.
ISBN 90-5544-004-3

Jan Lampo is de zoon van, maar ook journalist, historicus en Antwerpenaar en als dusdanig de aangewezen auteur voor een monografie over het Antwerpse stadhuis.

Uiteraard besteedt hij veel aandacht aan het gebouw zelf en in het bijzonder aan het vrijwel intacte 19de-eeuwse interieur. Het Stadhuis is evenwel geen geïsoleerd gegeven en ook zijn natuurlijke omgeving, de Grote Markt, komt in deze uitgave uitvoerig aan bod.

De monografie wil een breed publiek immers laten kennismaken met een getuigenis van de gemeentelijke cultuur die onze gewesten kenmerkt van in de 12de eeuw. De economische ontwikkeling en de politieke evolutie die de stad heeft gekend, worden ruimschoots besproken.

Belgische Grafiek der Gegenwart

catalogus
1993, Karl Kerber Verlag,
29,7 x 21 cm, 120 blz., genaaid,
talrijke kleuren- zwart-
witillustraties, 750,- BF.
ISBN 3-924639-29-9

In 1979 tekenden Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen een samenwerkingsakkoord.

Een invulling hiervan is een tentoonstelling "Belgische Grafiek der Gegenwart" in vijf musea in Minden, Herford, Gütersloh, Detmold en Paderborn.

Er werd werk getoond van 11 Belgische hedendaagse kunstenaars bij grafiek in hun oeuvre een rol speelt: Alechinsky, Belgeonne, Bury, De Keyser, Delahaut, Duchateau, Dewint, Hoome, Masereel (+), Panamarenko en Raveel.

Deze uitgave is de catalogus van de tentoonstellingen. De inleiding bestaat uit twee interessante artikels die een overzicht geven van het grafieklandschap na 1945 in Vlaanderen en in Wallonië, resp. door Ludo Raskin en Philippe Roberts-Jones.

Hoofdbestanddeel is een duidende commentaar bij de 11 verschillende kunstenaars. Telkens worden twee werken van de kunstenaar in kleur afgebeeld en twee in zwart-wit. De editie bevat teksten in het Nederland, Duits en Frans. Het boek geeft een mooi (zij het selectief) overzicht van de Belgische grafieksceën.

Wie daarmee wil kennis maken kan dit boek bestellen bij Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen door storting van 750,- BF op rekeningnummer 448-0007361-87 met vermelding "Grafiek". Bij ontvangst van uw betaling wordt het boek toegestuurd. Verzendingskosten worden niet aangerekend.

Herman Vandormael

Een historicus verovert Gaasbeek

Conservator Herman Vandormael bij de buste van keizer Karel V in de Galerijzaal van het Kasteel van Gaasbeek (foto - Joris Luyten)

"Ik ben een gematigd optimist", zegt Herman Vandormael, conservator van het Kasteel van Gaasbeek. En hij legt uit dat de toekomst hem niet afschrikt, "al zijn er tekenen die wijzen op een langzaam sluipend gif dat zich van de mensheid meester maakt, met name: de waanzin". Die waanzin kan enorme proporties aannemen ("Sarajewo") of het dagelijkse leven infiltreren ("Lawaaï"). "In beide gevallen is het waanzin en de lijn tussen groot en klein is niet zo duidelijk te trekken. Dat is werk voor de historici van later".

Hij, Vandormael, is een historicus van vandaag. Met erudiete academici als Emmanuel Le Roy Ladurie of een Femand Vanhemelryck vindt hij het verleden pas echt aangrijpend worden. "De moderne geschiedschrijvers weten hun materie zoveel zuurstof toe te dienen dat er nieuwe fascinerende beelden ontstaan. Ooit gelezen hoe Vanhemelryck misdadigers als speelballen tussen rechter en beul laat stuiteren?". Het verleden liet hem nooit met rust ("Maar geschiedenis is geen veredelde nostalgie"). Als kind al verlangde hij naar inzicht in wat was: "Ik verslond jeugdboeken die hun plot vonden op een geschiedkundige achtergrond.

Met avonturen als 'De scheepjongen van de Bontekoe' stond ik op en ging ik slapen. En nadien droeg ik die

verhalen voor aan mijn vriendjes". Die eigenschap om kennis met anderen te delen, die zat er overigens al vroeg in: "Al op jonge leeftijd leek het onderwijs me een uitstekende kruiwagen om een boodschap uit te dragen. Ik wilde bijgevolg zo vlug mogelijk de klas in. En dus voelde ik me geroepen het regentaat geschiedenis aan te pakken. Later ervoer ik – zonder evenwel spijt te ondervinden – hoe overhaast ik te werk was geweest. Daarom zette ik me opnieuw aan het studeren. Via de Centrale Examencommissie en de RUG haalde ik eerst mijn licentiaatsdiploma en nadien, in 1982, doctorerde ik aan de KUL". Zijn doctoraatstitel veroverde hij na een persoonlijk duel met het belangrijkste personage na Egmont op Gaasbeek: Sockaert (1633-1708).

Op 1 december 1983 zwaaide de poort van het Kasteel van Gaasbeek voor Herman Vandormael en zijn gezin (vrouw en drie kinderen) open. Als conservator van het kasteel trad hij er in de voetsporen van professor Renson en dichter Maurice Roelandts. Toen Vandormael nog een kind was kwam hij vaak in de geheimzinnige bossen van Gaasbeek spoken, maar: "Ik had toen geen veroveringsplannen, nee". (Lach). Met zijn aanstelling woei een frisse wind door de burcht. De slotpoort werd deze keer van binnenuit bestormd en opengegooid. In plaats van de traditionele inbraak in het kasteel werd het een uitbraak. Een soort aanval van gastvrijheid vanwege de kasteelheer naar het grote publiek toe. In de werkkamer waar Maurice Roelandts ooit zijn gedichten schreef, zette historicus Vandormael zich eveneens aan het boek-werk. Zo portretteerde de conservator het Kasteel van Gaasbeek in de Musea Nostra-reeks (van het Gemeentekrediet) en schreef de historicus aan een merkwaardig hoofdstuk Vlaams-sociale geschiedenis: 'Wij zijn de fossemanen, anders niks!' (over mijnwerkers uit het Pajottenland).

Dat schrijven is voor Vandormael trouwens vakwerk ("Ik verfoei de computer"). Iets dat veel concentratie vereist. Wanneer hij moe wordt zoeken zijn geest en ogen vaak kortstondige verpozing in het omliggende landschap ("Ik trek dikwijls het raam open om een brok onverkaveld Pajottenland binnen te laten").

In zijn kantoor vindt Vandormael minder rust: stapeltjes dossiers en boeken veroverden stormenderhand stoelen, bank en werktafel, de bibliotheek buigt door onder strakgebonden ruggen geschiedenis. Er hangt een schetsje dat Alva voorstelt tussen tekeningen van de historie van Gaasbeek en uit een ets blijkt dat één der plaatselijke markiezen ooit door de woestijn zwierf. "Misschien ga ik later, wanneer de jaren me uit deze burcht verdrijven, wat rondtrekken in de Sahara", zegt hij. "Met mijn vrouw, ja. Want vooral op haar oefent de echo van zo'n enorme lege ruimte een bijzondere aantrekkingskracht uit". Hij droomt: "Misschien klinkt de muziek van Schubert in die concertzaal zoals ze moet klinken".

Paul De Moor

Sapporo International Print Biennale

In 1991 werd deze Biennale voor de tweede maal georganiseerd in het Japanse Sapporo.

Doel van de Biennale is het bevorderen van een internationale uitwisseling tussen grafische kunstenaars. Bij de tweede editie waren er 3.856 inzendingen van 1.358 kunstenaars uit 76 landen. Dit is een duidelijke groei t.o.v. de eerste uitgave.

De inzendingen werden gejureerd in augustus van vorig jaar.

En dit gebeurde zeer streng. Maar 3,8 % van alle inzendingen werd geselecteerd als mogelijke prijswinnaar.

Zeefdrukkenaar **Marc Dejonghe** uit Meulebeke won in de Biennale de

Sponsors' Prize, geschonken door de Yasuda Trust Bank.

Hij won deze prijs met de zeefdruk **Broken Dreams**, die bovenaan dit artikel is afgebeeld. Eigen aan het oeuvre van Marc Dejonghe is dat hij vertrekt van een fotografisch document en dit omvormt tot een zeefdruk met een hoog artistiek gehalte en waarin alle registers van de technische mogelijkheden van zeefdruk tot in de perfectie bespeeld worden. Dat Marc Dejonghe uitblinkt tussen 1.358 anderen is zeker geen toeval maar een verdiende internationale appreciatie. Proficiat Marc !

Ook Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen had in 1992 de eer om een zeefdruk van Marc Dejonghe uit te geven: de zgn. "Kuifjes-raket".

Van deze zeefdruk zijn nog enkele exemplaren beschikbaar. U kunt zo een zeefdruk bestellen door storting van 3.500,- BF. (+ 250,- BF. verzendingskosten) op rekeningnummer 448-0007361-87 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen in Tiel.

Vanuit Nederland kunt U uitsluitend bestellen door storting van FL. 195,- (+ FL. 18,- verzendingskosten) op gironummer 135.20 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen in Tiel.

Telkens graag met vermelding "Marc Dejonghe".

Museumnieuws

30 nieuwe en hernieuwde zalen in het Jubelpark

Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel

Het Jubelparkmuseum bezit een grote rijkdom aan kunstschatten die dateren van het prehistorische tijdperk tot de twintigste eeuw. Om velerlei redenen bleef gedurende jaren een groot deel van die collectie ongezien opgestapeld in de reserves van het museum. Dit jaar opende het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis 30 nieuwe zalen, met kostbaarheden waarvan velen niet eens het bestaan vermoedden. Het resultaat is verbluffend. Het betreft objecten uit de Merovingische periode (430-751 n.c.), Koptisch textiel (3de tot de 12de eeuw) afkomstig van opgravingen in Egypte, kostuums uit de 18de tot de 20ste eeuw, en *tapas* of boombast-schilderingen uit het Stille Zuidzeegebied. Tegelijk werden een groot aantal zalen moderner en consequenter ingericht, zoals deze voor de verzameling Nationale Archeologie, de Amerikaanse Indianenculturen, Kant en de collectie uit India en Zuidoost-Azië. Hetzelfde geldt voor de opstelling van de collecties Europese keramiek, Delfts blauw en hedendaags aardewerk.

Zaal Amerika

Merovingische periode
Graf van vooraanstaand man
(einde 15de eeuw)

Errera-zaal:
kostuum en textiel

Praktische informatie:
Jubelparkmuseum
Jubelpark 10, 1040 Brussel,
Tel: 02/741.73.31

Openingsuren: 9.30 u. - 17.00 u.,
zaterdag, zon- en feestdagen:
10.00 u. - 17.00 u.
Gesloten op maandag, 1 januari,
1 mei, 1 en 11 november en
25 december.
Toegang: gratis

Een mijnschacht voor het diamantmuseum

Provinciaal Diamantmuseum, Antwerpen

Vanaf begin dit jaar werd in het Provinciaal Diamantmuseum daadwerkelijk gestart met de eerste fase van de renovatie van het museum. Het is de bedoeling het museum een meer dynamisch elan te geven.

De presentatie blijft grotendeels behouden maar nieuwe accenten moeten de bezoekers dichter en actiever bij de bij de materie betrekken.

De meest spectaculaire vernieuwing is ongetwijfeld het nabouwen van een heuse mijnschacht door het Antwerpse Atelier De Bondt. De schacht waar de bezoekers zullen doorlopen, vormt een sfeerscheppend decor waarin vier kleine video- en geluidsruimtes worden ingewerkt die met beeld en klank de ondergrondse ontginning zullen suggereren. In een aanpalende ruimte worden computers geïnstalleerd. De bezoeker kan dan zelf informatie opvragen over de verschillende ontginningslanden, de soorten mijnen en de ontginningsmethoden.

Op de tweede verdieping wordt het huidige historische museummateriaal aangevuld met recentere technieken en methodes.

Praktische informatie:
Provinciaal Diamantmuseum
Jezusstraat 28,
2000 Antwerpen,
Tel: 03/231.86.45
Openingsuren: 10.00 u. - 17.00 u.
gesloten op maan- en dinsdag,
1 en 2 januari en 25 en
26 december
Toegang: gratis

★★★★ KURHOTEL BAD EMS

Bad Ems, nabij Koblenz, is gelegen midden in het natuurpark Nassau, aan één der meest idyllische rivieren van Duitsland: de Lahn.

Omgeven door het ca. 460 m hoge beboste Taunusgebergte en het Westerwald, behoort Bad Ems terecht tot één der bevoorrechte bestemmingen in Duitsland. Deze wondermooie plek geniet tevens van een mild klimaat. Mooie parken, gezellige promenades, rustige wandelwegen, sport- en ontspanningsmogelijkheden staan garant voor een aangenaam verblijf.

Het **Kurhotel Bad Ems** is een éénmalig gerestaureerd palace-hotel, gelegen aan de oevers van de Lahn.

Infrastructuur

- Gezellig ingerichte kamers, alle voorzien van kleuren-T.V., wekkerradio, telefoon, minibar en een badkamer met bad of douche en WC.
- Lift
- Receptie
- Uitstekend restaurant 'BENEDETTI'
- Gezellige hotelbar
- Rustig café met terras
- 'Gemütliche' wijn- en bierstube

Gratis sport- en ontspanningsmogelijkheden in het hotel

- Overdekt thermaal zwembad
- Sauna

Sport- en ontspanningsmogelijkheden tegen billijke vergoeding

- Solarium
- Schoonheidsinstituut

Sport- en ontspanningsmogelijkheden in de onmiddellijke omgeving

- Vele kilometers uitgestippelde wandelwegen
- Fietsenverhuur
- Motorbotenverhuur
- Tennis (overdekt en openlucht)
- 18-holes golfbaan op ca. 8 km
- Paardrijden
- Kano- en kayakvaren
- Vissen
- Minigolf

Interessante niet te vergeten uitstappen

In Bad Ems zelf:

- Kuurhuis met de mooiste marmerzaal in Duitsland
- Het casino
- De Romeinse bron
- De Benedettisteen
- De Russische kerk
- Het keizerstandbeeld
- De Bronnentoren
- De Bismarktoren

In de omgeving:

- De 'schiefs' Torenn het Zwitserse dal
- De Romeinse wachttoren
- Het wondermooie Westerwald
- Enz, enz...

Alle toeristische informatie over Duitsland kan U gratis bekomen op volgend adres:

Deutsche Zentrale für Tourismus
Luxemburgstraat 23 - 1040 Brussel
(02) 512 77 44

Reservaties zijn mogelijk bij alle erkende reisbureaus.

Spelregels gratis tickets

U kan een gratis ticket bekomen door een gele briefkaart te sturen naar Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, Kasteelstraat 97, 8700 Tielt.

Bij de tentoonstellingen die een gratis ticket aanbieden, vindt u onderaan het artikel een blauwe balk met het aantal ter beschikking gestelde tickets.

Door loting wordt bepaald wie een ticket krijgt toegestuurd.

Let op:

1. één ticket per tentoonstelling en per persoon
2. één ticket per gele briefkaart
3. de gewenste tentoonstelling vermelden

**C.C. De Werf, Aalst
Kijk-Kunst**

5 maart - 17 april

Deze expo bestaat uit twee delen: "Goed bekeken" behandelt het onderwerp gezichtsbedrog. Men gaat er van uit dat elke illusie de waarneming op de één of de nader manier misleidt. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van wat kunstenaars hebben gecreëerd, aangevuld met een aantal boeiende bevindingen uit de waarnemingspsychologie. Deze tentoonstelling is een combinatie van spel en wetenschap. Het tweede deel "The Art of Seeing" stelt werk voor van Nicolas Wade, een wetenschapper, opticus en kunstenaar. Zijn werk zal de toeschouwer de nuances van het zien leren waarderen. Het is immers verrassend hoeveel we over het "zien" kunnen leren door naar afbeeldingen te kijken én er over na te denken. "The Art of Seeing" leert ons genieten van het kijken naar kunst en leert ons wat over de processen van de kunst van het zien.

C.C. De Werf,

Molenstraat 51, 9300 Aalst, 053/76.13.11

Op zondag 6 maart, om 15.00 is animatie voorzien.

**Hessenhuis, Antwerpen
Mobiële fresco's van het
Noorden**

5 maart - 5 juni

Voor het eerst wordt een totaaloverzicht geboden van de evolutie van het wandtapijt geweven in legwerk (dit is tapijtwerk waarin figuren of voorstellingen zijn ingeweven) vanaf de 16de eeuw tot heden! In een eerste luik presenteert het Hessenhuis een vijftal schitterende reeksen met verschillende onderwerpen, daterend uit de 16de en 17de eeuw. Ze werden geweven in bekende Vlaamse weefateliers in Brussel, Oudenaarde, Edingen en Brugge. Deze historische wandtapijten werden in bruikkleen gekregen van het Hermitage museum in St-Petersburg en het Kunsthistorisches Museum in Wenen. In de 18de en 19de eeuw ligt de wandtapijtproductie nagenoeg stil. Voor de wereldtentoonstellingen te Brussel (1935), Parijs (1937) en New York (1939) werden wandtapijten geweven naar ontwerpen van befaamde artiesten, door de drie grote manufacturen: Braquenié, Chaudoir en De Wit. De heropbouw na WO II schept een ideaal klimaat voor de promotie van monumentale kunsten: in 1947 wordt te Doornik het "Forces Murales"-collectief gesticht. In Vlaanderen ligt Julien Van Vlaseelaer (1907-1982) aan de heropbloei van de

monumentale muurtechnieken, gevolgd door verdienstelijke wandtapijtkunstenaars zoals: G. De Wit, J. Crunelle, J. Van Noten e.a.

Het laatste luik belicht de hedendaagse creaties van de jaren 1980 en '90.

Hessenhuis,

Falconrui 53, 2000 Antwerpen, 03/232.84.28

Open: dagelijks van 10.00 u. tot 16.45u. Gesloten op maandag en op 1 en 12 mei

Toegang: 150 BF, 100 BF voor -25, +3 pas, groepen, 75 BF voor scholen, gratis voor -12 jr. De NMBS biedt speciale trein-ingangstickets

Catalogo: 980 BF

25 vrijskaarten

**Koninklijke Manufactuur
van Wandtapijten -
Gaspar De Wit, Mechelen**

De tentoonstelling 'Mobiële fresco's van het noorden' in het Antwerpse Hessenhuis wordt gerealiseerd in samenwerking met de Koninklijke Manufactuur van Wandtapijten - Gaspar De Wit, gevestigd in de Abdij van Tongerlo. Bezoekers van de tentoonstelling in het Hessenhuis kunnen met hun ingangsticket ook de Koninklijke Manufactuur bezoeken. Er zijn rondleidingen voorzien telkens op zaterdag, vanaf 5 maart tot 11 juli, om 10.30 u. en 15.30 u. In de Koninklijke Manufactuur wordt u de vaste collectie van antieke en moderne wandtapijten getoond. Tevens krijgt u een rondleiding in het restauratieatelier en de technische ruimtes, ondergebracht in de 15de-eeuwse refugie van de Abdij van Tongerlo.

**Koninklijk Museum voor
Schone Kunsten,
Antwerpen
Willem Paerels en Octave
Landuyt**

tot 13 maart

Willem Paerels (Delft 1878- Paudure 1962) schilderde en tekende marines, landschappen, naakten, figuren in interieurs, en stillevens. Hij vestigde zich vòòr 1900 in Brussel, begon er te schilderen als autodidact, onderging de invloed van het impressionisme en ontplooidde zich in de kring van de Brabantse fauvisten. Na WO I evolueerde zijn werk naar een groter classicisme. Dit komt ten volle tot uiting in de talrijke tekeningen en schilderijen, gemaakt tijdens zijn vele reizen die hij vanaf 1920 maakte. In 1991 schonk Mevrouw Paerels-Moulaert tien tekeningen van haar echtgenoot aan het KMSK. In 1993 voegde zij daar nog 34 tekeningen aan toe. Deze schenking wordt met begeleidende catalogo aan het publiek voorgesteld.

Octave Landuyt (° Gent 1922) is een veelzijdig kunstenaar met een omvangrijk oeuvre, dat zowel schilderijen, beelden, tekeningen, grafiek als edelsmeedkunst omvat. Wat hij aanraakt krijgt als het ware een "surrealistisch leven", een poëtische en geheimzinnige kracht, uitgedrukt in een geraffineerde vormgeving. "Het levende wezen, niet in zijn natuurlijke werkelijkheid, maar in de aura van de verschijning, verbindt al het werk van Landuyt", schrijft Hans Van der Grinten. Zijn werk vernieuwt zich steeds onder invloed van buiten, van andere en oudere culturen.

**Koninklijk Museum voor
Schone Kunsten,
Plaatsnijdersstraat 2, 2000
Antwerpen, 03/238.78.09**

**Centrum Elzenveld, Sint-
Jorispan, Antwerpen
Het lelijke eendje**

22 febr. tot 13 maart

Ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van de instelling voor mentaal gehandicapten 'Monnikenheide' wordt in het Sint-Jorispan een tentoonstelling ingericht met als thema 'het lelijke eendje', tevens het embleem van de instelling. Dat eendje wordt later een mooie witte zwaan: metafoor voor de problemen van de ouders bij het krijgen van een gehandicapt kind. Aan een aantal kunstenaars, geselecteerd door Jan Hoet, werd gevraagd om een werk te maken vertrekkende van een geel kermiseendje. Dertig kunstenaars (waaronder Guillaume Bijl, Dirk Braekman, Karel Dierckx, Marc Maet, Marcel Van Maele) gingen op de uitnodiging in. Het Creahm (Créative et handicap mental) en het Centre d'Art Différencié uit Luik werden ook uitgenodigd. Zij hebben een permanente artistieke werking rond personen met een mentale handicap. Uit hun vaste internationale collectie en uit recente werken worden een dertigtal deelnemers geselecteerd. Alle participanten zijn in de tentoonstelling aanwezig met twee werken. **Museum Maagdenhuis / Centrum Elzenveld, Sint-Jorispan, Sint-Jorispoort 17bis, 2000 Antwerpen. 03/223.56.28**

Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen Denkbeeld en werkelijkheid. Zes kunstenaars uit Antwerpen tot 20 febr.

Idee en realiteit zijn reeds eeuwen een onuitputtelijke inspiratiebron voor kunstenaars. Zes Antwerpse kunstenaars, geboren tussen 1950 en 1965, zoeken hun weg tussen denkbeeld en werkelijkheid. T.o.v. het naoorlogse modernisme nemen ze een relativerende houding aan. Het werk van de artiesten Jan Fabre, Mark Luyten en Ludwig Vandeveldt put uit referenties en citaten, esthetica en kunsthistorische reflectie, melancholie en mysterie, poëzie en pathos. Elk van hun kunstwerken is een denkbeeld. Bert De Beul, Denmark en Philip Huyghe vertrekken vanuit het tastbare hier en nu, het banale van alledag. Maar herkenning wordt ondermijnd door een subtiel, ironisch proces van transformatie, confrontatie of juxtapositie.

Comme rien d'autre que des rencontres. Als het ware niet meer dan ontmoetingen.
tot 20 febr.

Aan de hand van het werk van 15 Franse kunstenaars geeft de tentoonstelling een beeld van de hedendaagse Franse

kunstsituatie. Het is zeker geen volledig overzicht, vandaar ook de titel: "... niet meer dan ontmoetingen". Het MUHKA is een platform waar ontmoeting mogelijk is op het gebied van artistieke creatie. De tendens van het werk van de Franse kunstenaars varieert van "cool", tot krachtige persoonlijk-emotionele expressie; van puur formalisme tot sociologisch onderzoek. Enkele namen: Ballet, Blocher, Hybert, Jourard, Verjux en Vilmouth.
MUHKA, Leuvenstraat 32, 2000 Antwerpen, 03/238.59.60

deSingel. Internationaal Kunstcentrum, Antwerpen Mein erstes Haus
tot 6 maart

De Stichting Architectuurmuseum organiseert samen met deSingel dit project over recent werk van de jongste generatie Vlaamse architecten. 24 jonge enthousiaste architectuur-ontwerpers (individueel of duo's) presenteren een veelheid aan ideeën, visies en benaderingswijzen: radicaal en controversieel, krachtig en fantasierijk. Architectuur is niet alleen het gedroomde gebouw op papier, maar moet ook geconcretiseerd worden in een tastbare vorm en ruimte. Daartoe blijken de jonge architectuurontwerpers genoodzaakt perifere paden te betreden: standbouw, expositieconcepten, meubeldesign, scenografie, grafiek, plastische kunst, filosofie en literatuur. Hier combineren zich theoretische reflectie en artistieke realisatie. De ontwerpen zijn frisse, ongeziene benaderingen met stimulerende kracht. Maar de droom van het eigenlijke bouwen blijft fundamenteel aanwezig.
deSingel. Internationaal Kunstcentrum, Desguinlei 25, 2018 Antwerpen, 03/248.38.00
Open: dagelijks van 14.00 tot 18.00. Maandag gesloten

Museum voor Fotografie, Antwerpen Jeffrey Silverthorne en François Puyplat
tot 20 maart

Zowel het fotografisch oeuvre van de Fransman François Puyplat (° 1937) als van de Amerikaan Jeffrey Silverthorne (° 1946) bezit een typisch reflectief karakter. De opnamen zijn geen reportages of foto's met een boodschap, maar de beelden leiden een filosofische mijmering in en getuigen van bepaalde gemoedstoestanden. Silverthorne fotografeerde juist die onderwerpen die in de Westerse beschaving taboe zijn: dood en seksualiteit. Zijn beelden zijn sereen, maar tegelijk uiterst direct, daardoor choqueren en intrigeren ze tegelijk. "Morgue Work" is een serie portretten gerealiseerd in het mortuarium, van hen die in rust zijn heengegaan en anderen die een gewelddadige dood stierven; sensualiteit staat hier in schril contrast met sporen van agressiviteit. De fotoreeksen "The Detroit Negatives" en "Boystown" zijn opgebouwd rond het controversiële thema van prostitutie: sex als koopwaar.

François Puyplat zoekt zijn inspiratie in "een utopische visie op eenvoud en eeuwigheid". Zo stelt hij: "Heeft sinds het ontstaan van de wereld, een golf niet steeds dezelfde vorm gehad?". Het eeuwige van de zee benadert hij vanuit een bijna minimalistische vormgeving. "Deiningen" toont de vele metamorfoses van de zee: steeds hetzelfde en toch altijd veranderend. "Banquises" zijn opnamen van de Baltische zee in bevroren toestand, eeuwigheid betekent hier stilstand van de tijd. De reeks "Icebergs" werd gerealiseerd in het Zuidpoolgebied, een onmetelijke ijsvlakte en hemel. Onze nietigheid en vergankelijkheid in

contrast met het eindeloze en het zuivere.
Museum voor Fotografie, Waalse Kaai 47, 2000 Antwerpen, 03/216.22.11
Open: dagelijks 10-17 u., gesloten op maandag
Toegang: gratis

Museum Vleeshuis, Antwerpen Henri Cassiers
1 april - 12 juni

50 jaar geleden overleed de Antwerpse kunstenaar Henri Cassiers (1858-1944), vooral bekend als aquarellist van landschappen, marines, stadsgezichten en genretaferelen. Naar aanleiding hiervan wordt Cassiers in Antwerpen en later in Nederland (in het Katwijkse Museum van 25 juni tot 24 sep.) eervol herdacht met een overzichtstentoonstelling. Cassiers was een veelzijdig kunstenaar: hij maakte zeer indrukwekkende affiches voor de American Red Star Line, één van de grote zeevaartlijnen die Europa destijds met Engeland en de V.S. verbond, daarnaast voor diezelfde zeevaartlijn: luxetelegramkaarten, menukaarten, prentkaarten, reistickets enz. Als illustrator verlichtte hij menig boek van Emile Verhaeren, Stijn Streuvels en Cyriel Buysse en verscheidene tijdschriften. Ook was hij bedrijvig als ontwerper van een "huisstijl".
Museum Vleeshuis, Vleeshouwersstraat 38, 2000 Antwerpen, 03/233.64.04
Open: dagelijks 10-17 u., gesloten op maandag en feestdagen

Groeningemuseum, Brugge Vooravond van het Memling-jaar

In 1994 is het vijfhonderd jaar geleden dat Hans Memling te Brugge gestorven is. Geen grootmeester van de Oud-Vlaamse schilderkunst sprak ooit zo tot de verbeelding sinds de hernieuwde belangstelling voor het middeleeuwse verleden vanaf de 19de eeuw. Hoogtepunt van het Memling-jaar wordt ongetwijfeld de Memling-tentoonstelling georganiseerd door de Stedelijke Musea van Brugge. Van 12 augustus tot 15 november zullen in het Groeninge-museum de aanwezige Memling-werken het gezelschap krijgen van een aantal uitzonderlijke meesterwerken van Memling zelf en van tijdgenoten. De werken zijn afkomstig uit diverse musea en collecties in Europa en de U.S.A. In de marge van de Memling-tentoonstelling worden tal van activiteiten gepland. Er zijn Memling-voordrachten (o.a. over het leven en werk van Memling door conservator Dirk De Vos op 6, 7 en 8 maart), Memling-excursies, diverse publikaties en voor de fijnproevers ligt een grand cru Memling-wijn te rijpen in de Brugse kelders. Alle informatie over deze en andere activiteiten in het kader van het Memling-jaar kan je vernemen via de Memling-telefoon: 050/34.79.59 (tijdens de kantooruren). Het wordt ongetwijfeld een goed Memling-jaar.

Vivaldi

Wie kent de Vier Seizoenen van Vivaldi niet? Ze zijn al even onafwendbaar geworden als de jaargetijden zelf. Tot in verzoekprogramma's en hitparades toe.

in de lente

Wij hebben veel meer te bieden. Want bij Radio 3 is klassiek geen cliché. We hebben oog en oor voor het boeiendste werk van bekende én onbekende grootmeesters. Maar ook voor nieuwe muziekstromingen. En voor jazz, avant-garde, filosofie, literatuur...

is voor ons

Daarbij durven we regelmatig de begane paden te verlaten. Met de meest ervaren gidsen: toegewijde programmamakers, stuk voor stuk experts in hun vakgebied.

wat te klassiek

Vergeet dus de klassieke patronen. Luister eens wat vaker naar Radio 3.

PARTNERS IN CULTUUR

Hallepoortmuseum, Brussel Pop-up of het Magische Boek

tot 20 maart

Pop-up is een hedendaagse Angelsaksische term die letterlijk betekent: "naar buiten, omhoog springen". Als men het boek openvouwt, dan verrijst vanuit het horizontale vlak van de pagina een figuurtje, of diertje of een gehele architectonische constructie. Het is ontstaan door een systeem van vouwen, knippen en plakken. De tentoonstelling van "magische boeken" die ons inleiden in een sprookjeswereld, is opgebouwd aan de hand van één van de belangrijkste privé-verzamelingen in België, namelijk deze van de Heer Baudouin van Steenberghe. Ze omvat "movable books" en "magische boeken" van 1830 tot 1900, verder postkaarten en voorwerpen van Walt Disney en Hergé.

Hallepoortmuseum,
Zuidlaan, 1000 Brussel,
02/534.25.52

Open: Dagelijks van 10.00 tot 16.30. Gesloten op maandag en feestdagen

Toegang: 150 BF, 100 BF, 80 BF.
Catalogus: 100 BF, het POP UP-boek: 400 BF

KB-galerij, Brussel Glashelder. Tafel- en sierglas van de 16de tot de 18de eeuw

25 maart - 15 mei

Uit acht privé-verzamelingen werden deze prachtige antieke Europese glazen en sierobjecten stammend uit de 16de tot de 18de eeuw geselecteerd. De tentoonstelling wil vooral de toenmalige glassoorten belichten, zoals: het Venetiaanse glas, het *façon de Venise*, het waldglas, het Boheemse kalkglas, het Engelse loodglas, het gegraveerde glas, het geëmailleerde glas.... Rijkelijk aanwezig is het prachtige geslepen en gegraveerde sierglas uit Bohemen en Silezië. De tentoonstelling en de catalogus zijn het werk van glasspecialisten dr. William Welch en Marc Mees, co-auteur van "Glas in Vlaamse Musea" (zie OKV 1993-3). Marc Mees is verbonden aan het Sterckshof-Zilvremuseum te Antwerpen.

Galerij van de Kredietbank,
Grote Markt 19, 1000 Brussel,
02/517.56.71

Open: dagelijks van 11.00 tot 18.00. Gesloten op maandag
Toegang: gratis

Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel Keizer Karel-wandtapijten en wapenrustingen uit de Spaanse koninklijke verzamelingen

Voor het eerst zijn de topwerken van de Koninklijke verzamelingen van Spanje hier te zien. Uit bewondering en affectie voor zijn vader, Keizer Karel V, zorgde Filips II ervoor dat diens collectie wandtapijten en wapenrustingen samenbleef. Hij beschouwde deze erfenis als kroonjuwelen.

De historische evolutie van het wandtapijt wordt duidelijk gemaakt: de middeleeuwse wandtapijten zijn kleiner en uitgevoerd op een weefgetouw met horizontale schering. Thema's waren in hoofdzaak religieus van aard. De opkomst van de renaissance werkte het mecenaat in de hand. Het machtige Spaanse koningshuis en de edelen van het hof besteedden steeds meer aandacht aan uiterlijk vertoon. Daartoe behoorde aankleding

der wanden en wapenrustingen voor de strijd of voor de praal. Men bestelde de wandtapijten bij de beroemdste kunstenaars uit die tijd: de Vlamingen Bernard Van Orley of Jan Cornelisz Vermeyen en liet ze uitvoeren in de befaamde weefateliers van Pieter Coecke van Aelst of Jan Ghehaels. Elf schitterende reeksen, waaronder: "De Triomf van de Moeder Gods of Gouden Weefsels", "De Deugden", "De Verovering van Tunis", "De Geschiedenis van Scipio"... zijn te zien.

De middeleeuwse wapenrustingen hebben een glad oppervlak. Later bezitten ze een ongeziene ornamentale en chromatische rijkdom in chroom, geciseleerde, geëtsde, vergulde en gepolijste decoratie. Vermaarde wapensmeden uit Italië, de gebr. Filippo en Francesco Negrolì, en uit Duitsland, de familie Kolman Helmschmid werkten samen met wapendecorateurs, o.a. Ulrich Holzmann en Jorg Sigman.

Jubelparkmuseum,
Jubelpark 10 (ingang Albert-Elisabeth), 1040 Brussel
Open: dagelijks van 10.00 tot 16.00, woensdag tot 22.00. Gesloten op maandag.
Toegang: 200 BF, 150 BF voor studenten, senioren, Permusea, CJP en groepen, 80 BF voor 6 tot 18 jaar en scholen.
Info en reservaties: 02/734.46.47
De NMBS biedt een gecombineerd trein-toegangsticket

25 vrijkaarten

Mogolminiaturen uit India. Schatten uit het Nationaal Museum van New Delhi.

tot 17 april

"Mogol" of "Mogul" is de Europese benaming voor de koningen van Delhi uit het huis Timur, maar eigenlijk is het woord door de Indiërs ontleend aan het Perzische woord voor "Mongolen".

Timurs afstammeling Babur (1483-1530) is de stichter van het Mogulrijk in India. Hij veroverde in 1504 Kaboel en in 1525 de Punjab, later werden Delhi en Agra ingenomen. Bij Baburs dood strekte zijn rijk zich uit tot de grenzen van Bihar, Akbar (1556-1605), kleinzoon van Babur, was de grootste der Mogulheersers, hij heerste over een rijk van Sind tot Bengalen, en van Kaboel tot Berar. Hij en zijn opvolger Jahangir (1605-1628) en Shah Jahan (1628-1658) hadden grote belangstelling voor godsdienstige problemen (Moslim vs. Hindoe) en voor bouwkunst: denk aan de machtige marmere graftombe, de Taj Mahal!

Letteren en kunst bloeiden in het Mogulrijk waar lange tijd vrede en voorspoed heersten. Perzische en Indische kunstenaars verlichtten literaire werken met miniaturen. De thema's zijn veelal van dynastieke aard, portretten van de keizers, wapenfeiten, historische gebeurtenissen, daarnaast epische verhalen, natuurstudies en haremtaferelen. Ze getuigen van nauwkeurige natuurobservatie en naturalisme.

Jubelparkmuseum,
Jubelpark 10 (ingang Albert-Elisabeth), 1040 Brussel
Open: dagelijks van 10.00 tot 16.00. Gesloten op maandag.
Info: 02/741.72.02
Voor rondleidingen: 02/741.72.14

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Museum voor Moderne Kunst, Brussel Henri Evenepoel (1872-1899)

18 maart - 12 juni

De beloftevolle carrière van Henri Evenepoel werd abrupt afgebroken, hij overleed amper 27 jaar oud. Zijn talent werd door de meeste kunstcritici van die tijd erkend. Eerst volgde hij lessen aan de Parijse Ecole des Beaux-Arts bij Pierre-Victor Galland, later in het atelier van Gustave Moreau. Evenepoel was een eigengereid schilder, ook al bewonderde hij E. Manet, H. de Toulouse-Lautrec en E. Degas. Inderdaad ontdekten we soms lichtelijk de invloed van deze Parijse schilders op het werk van Evenepoel. Toch had hij zijn eigen stijl: hij was een aandachtig observator en bezat een ironisch, soms bijtend scepticisme. Hij schilderde buitenfeesten, markttaferelen, de buitenwijken van Parijs, het vermaak in herbergen en op cafeterrassen, portretten en herinneringen aan zijn verblijf in Algerije. Typisch is zijn begripsvolle benadering van de wereld van het kind. Zijn stijl is eenvoudig en realistisch. Zijn penseelstreek is fors en expressief.

Samen met de opening van de retrospectieve verschijnen drie publikaties: de *Monografie* met de *Ceuvre-catalogus* en de volledige publikatie, - met commentaar en annotaties -, van de *Briefwisseling tussen Henri Evenepoel en zijn vader tijdens zijn Parijse jaren (1892-1899)*.

KMSK van België, Museum voor Moderne Kunst,

Koningsplein 1-2, 1000 Brussel
Open dagelijks van 10.00 tot 17.00

Toegang: 120 BF, 100 BF voor groepen volwassenen, 80 BF voor scholen

Paleis voor Schone Kunsten, Brussel
Hooglied. De Beeldwereld van Religieuze Vrouwen in de Zuidelijke Nederlanden, vanaf de 13de eeuw
 25 febr. - 22 mei

Men zou het niet meteen denken, maar in vrouwenkloosters (natuurlijk ook in mannenkloosters) en begijnhoven worden al eeuwenlang ontelbare kunstwerken bewaard. Voor deze religieuze gemeenschappen werd een eigen godsdienstige iconografie geschapen die vorm kreeg in schilderijen, beelden, retabels, textiel en andere kunstobjecte: een volledig eigen beeldcultuur. De expositie

"Hooglied" brengt voor het eerst deze onbekende beeldende kunst aan het licht. Het is duidelijk dat bij deze werken niet de esthetische schoonheid, maar de uitdrukingskracht ervan een primordiale rol speelt, de diepe innerlijke betekenis van het werk, dat inspireerde tot meditatie en bezinning over het leven, het hiernamaals en het lijden van Christus. De teksten die deze religieuze vrouwen achterlieten getuigen van een "moderne" visie over het beangstigende inzicht in de "diepten van de ziel" en over het onvatbare van de individuele psyche en van ons bestaan. "Moderne" psychofilosofie en een verrassend "modern" inzicht van het lichaam als drager van betekenis. "Hooglied" volgt de trend van exposities van en over vrouwelijke kunstenaars, maar gaat verder in de tijd en graaft dieper in de betekenis van het onderwerp.

Paleis voor Schone Kunsten,
 Koningsstraat 10, 02/507.84.64
 Open: dagelijks van 10.00 tot 17.00. Maandag gesloten.
 Toegang: 250 BF
 Catalogus: 980 BF

Museum voor Blinden, Brussel
De Samen (Lappen)
 tot 20 mei

Deze tentoonstelling wil een bijdrage leveren aan het *Internationale Jaar van de Inheemse Volkeren* van de Verenigde Naties. De Samen (de benaming Lappen is gebruikelijker, maar voor hen zelf heeft die naam een pejoratieve betekenis) zijn het enige volk in Europa dat voor het grootste deel ten noorden van de Poolcirkel woont. Zij zijn de meest westelijke vertegenwoordigers van de "rendiercultuur" die zich uitstrekt over het gehele grensgebied aan de Noordelijke IJszee in Eurazië. De expositie toont nooit eerder geziene objecten uit de reserves van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.
K.M.K.G., ingang Nervierslaan, Jubelpark 10, 1040 Brussel.
 Open: di. tot vrijd. van 9.30 tot 17.00. Weekend en feestdagen van 10.00 tot 17.00
 Toegang: gratis
 Geleidehonden zijn toegelaten.
 De rondleidingen zijn gratis voor blinden en slechtzienden
 Inlichtingen: 02/741.72.14

Fondation pour l'architecture, Brussel
Het GewOP: een stadsproject
 tot 6 maart

De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over een nieuw beheersinstrument: Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP). In het *Fondation pour l'Architecture* geeft de kunstenaar en architect Jean-François Octave een helder visueel beeld van de hoofd-doelstellingen van het plan. De tentoonstelling biedt tevens een overzicht van de uitgangspunten die de krachtlijnen vormen van het GewOP op materieel, stedenbouwkundig, sociaal en cultureel gebied. De voorstelling legt de nadruk op de diverse thema's van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan. Deze thema's komen ook aan bod tijdens conferentie-debatten in februari, toegankelijk voor het publiek.
Fondation pour l'Architecture
 Kluisstraat 55, 02/649.02.59
 Open: dinsdag tot vrijdag: 12.30 tot 19.00, zaterdag en zondag: 11.00 tot 19.00.

BBL, Brussel
De Wijze en de Goden. Boeddhistische en Hindoeïstische bronzen uit Sri Lanka
 24 maart tot 23 mei

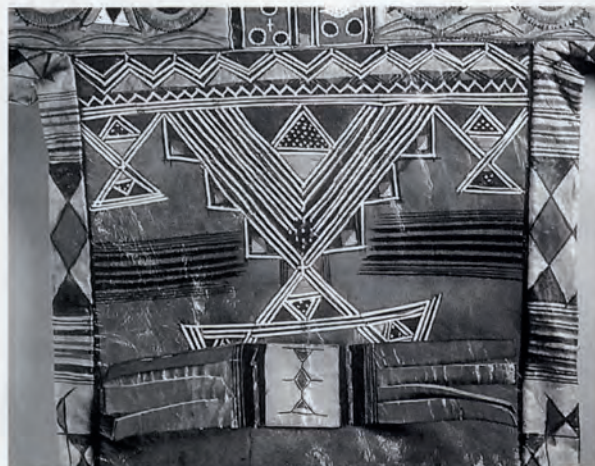
Sinds de derde eeuw vóór Christus geldt Sri Lanka (het voormalige Ceylon) als het centrum van het boeddhisme. Voor de tentoonstelling 'De Wijze en de Goden' put de BBL uit het rijke religieuze verleden van het paradijselijke eiland en toont een schat aan boeddhistische en hindoeïstische bronzen kunstwerken. De beeldhouwwerken die de bezoekers in de BBL kunnen bewonderen zijn topstukken, geselecteerd in de nationale musea van Sri Lanka. Heel wat werken stammen uit de zogeheten Cultural Triangle waar de Unesco en de Archeologische dienst van Sri Lanka reeds zeven jaar opgravingen en renovatie- en restauratiewerken uitvoeren. Deze activiteiten leidden tot opzienbarende ontdekkingen die een nieuw licht werpen op de kunst van Sri Lanka. De boeddhistische werken dateren uit de 1ste tot de 14de eeuw, de hindoeïstische bronzen voorwerpen uit de 11de en 13de eeuw. De meesterwerken waren reeds eerder te zien in Parijs, Zurich, Washington en Leiden. Na de BBL-expositie keren ze definitief terug huiswaarts.

Bank Brussel Lambert
 Koningsplein 6, 1000 Brussel, 02/547.22.92
 Open: dagelijks van 10 tot 18 u. (weekends en feestdagen inbegrepen), woensdag van 10 tot 21 u.
 Toegang: 150,- fr.; groepen (min. 15), studenten en senioren: 120,- fr.

Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Brussel
Sahara-Sahel, het land van de Toeareg
 3 maart tot 3 juli

Naar aanleiding van het VN-jaar der inheemse volkeren voltooit het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika een tentoonstellingsprogramma omtrent de Toeareg. Al eeuwen trekken de Toeareg als nomaden door de woestijnen van West-Afrika. In dit barre milieu hebben zij een merkwaardige levenswijze en cultuur ontwikkeld. De tentoonstelling geeft hiervan een breed overzicht: woestijnen met oases en prehistorische sites; landbouw en veeteelt, tentenkampen en woonomgeving; kleding, wapens, juwelen en lichaamsstooi; kunstambachten en kamelenkaravane; het sociale leven in familie, clans en standen. Niet alleen het traditionele leven in de woestijn komt aan bod, maar ook het leven van vandaag: de nieuwe beroepen, het actuele bestaan, de sedentarialisatie, de steden. Dit alles wordt voorgesteld aan de hand van honderden voorwerpen, foto's, kaarten, grafieken, videofilms en

een reconstructie van een Toearegkamp. Gelijk met de etnografische tentoonstelling loopt in de rotunde van het Museum een fototentoonstelling van ontwikkelingsorganisaties met projecten in de regio. In de marge van de tentoonstellingen worden kinderateliers en concerten georganiseerd. Op geregelde tijdstippen zal een Toeareg de tentoonstelling animeren met een theeceremonie en andere demonstraties.

Koninklijk Museum voor Midden-Afrika,
 Leuvensesteenweg 13, 3080 Tervuren - tel. 02/767.02.42
 Open: di-za, tot 16 maart: 10-16.30 u., vanaf 17 maart: 9-17.30 u. (gesloten op maandag)
 Toegang: 50,- fr., 20,- fr. voor studenten en kinderen, 30,- fr. voor groepen (minimum 15 personen)
 Voor een gids betaalt u 1200,- fr. per uur van dinsdag tot vrijdag en 1400,- fr. in de weekends (groepen van maximum 25 personen).

25 vrijkaarten

Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen 1993 Personenregister

A

Actaeon (Akteon): 103, **132**
Aelst, Willem van: 72
Aertgen: 70
Aerts, Leo: 154
Aertsen, Pieter: 64, 68
Agatha, Heilige: 7
Agence Maritime Gantois *: 124
Agnes, Heilige: 69
Albrecht: 18, 39
Alessi *: 155
Allaert, Jan Frans: 127, 129, **129**
Alva: 65
Amandus, Heilige: 4, 5, 27, 31, 31
Ambrosius, Heilige: 27
Amphora, Tegel- en
Fayencefabriek *: 151
Amstel, Jan van: 62
Andries, Sint-: 7
Antonello: 52
Antonius, Sint-: 26, 27, **52**, 62, **64**,
66
Antverpia: 66, 67
Apollonia, Heilige: 66
Appelmans, Peeter I: 9, 10
Arabia *: 114
Arad, Ron: 156
Argy-Rousseau: 113
Arrow, Studiebureau *: 122
Assisi, Franciscus van: 66, 67
Atalanta: 67
Aubecq: 144
Audoenus: 5
Auguste, Jean: 147
Augustinus, Heilige: 66
Aurelius, Marcus: 67

B

Baccarat *: 107
Bacchus: 60, 63
Backer, Jacob de: 30, 44, 63, 70
Baegert, Derick: 52
Balen, Hendrik van: 22
Balten, Peter: 60
Banque de Flandre *: 124
Barbara, Heilige: 7, 51, 54, **56**, 58,
64, 74
Barbier: 43
Barovier, Angelo: 93

Baudelaire, Charles: 67
Bourscheit, J.P. II: 28
Bazel, K.P. de: 113
Bell: 142
Bellemans, Jozef: 47
Benavides, Lodewijk van: **69**
Berchem, Nicolaas: 72
Berchem, Willem van: 6
Berghe, Frits van den: 78, 78
Berlage, H. P.: 113, 151
Berré, Jan-Baptist: 69
Beschey, Balthazar: **124**
Beuckelaer Joachim: 64, 66, 68,
72
Blanckefeld, Joos: 59
Blijck, Jacobus van den: 103, 104
Blom, Jan: 25, 25, 30
Blondeel, Armand: 132
Blondeel, Herman: 154
Boch *: 113
Boenders, Frans: 144
Boeyermans, Theodoor: 44
Bogaert, Ludo baron van: 50
Bol, Ferdinand: 70
Bonaparte, Napoleon: **140**
Bonifacius, Sint-: 31
Bononiensis, Virgilius: 12
Borch, Gerard ten: 72
Bosch, Jeroen: 62, **64**, 69
Boudewijn, koning: 38
Bouillon, Godfried van: 5, 75
Boulenger, Hippolyte: **76**
Bourgondië, Antoon van: 8
Bouts, Dirk: 51, 52, 58, 60
Bouttats, G.: 14
Bracquemond, Félix: 143, 147
Braekeleer, Ferdinand de: 75
Braekeleer, Henri de: 47, 47, 49,
50, 75, 78
Brant, Isabella: 66
Braun, Emile: 148
Bree, Filip van: 69
Breitner: 47
Breuer: 135, 152, 152
Broeck, Crispyn van den: 15, 63
Broodhaers, Marcel: **76**
Brouwer, Adriaen: 43, 68, 70
Brueghel de Oude, Pieter: 43, 60,
60, **61**, 62, 64, 68, 74
Brueghel, Jan I, 60, 63
Brueghel, Pieter II: 60, 63
Bruglette *: 124
Bruggeman, August: 125
Bruynseraede, René: 130, 132,
138
Brychtova, Jaroslava: 116, **116**
Burchard, bisschop van Kamerijk:
2, 6
Bürger, Wilhelm: 62, 70
Busschmann, Paul: 49
Buysse, Georges: 147

C

Calmette: 142
Calvijn: 18
Canova, Antonio: 46:
Capello, Ambrosius: 23, 25, 26, 27
Caravaggio: 66
Catharina van Alexandrië, Heilige:
4, 54, 66
Catteau, Charles: 113
Caukercken, Loys van: **16**
Cecilia, Heilige: 7
Cecrops: 67, 67
Cervantes: 62
Chagall, Marc: 47, 114
Chaplet, Ernest: 143, 147
Chevalier, Etienne: 58
Chevrot, Jean, bisschop van
Doornik: 55
Christiaan, koning van
Denemarken: 15
Christoffel, Sint-: 18, 22, 51, 60,
62
Christoforus: 18
Christus: 19, 22, **26**, 28, **52**, 30,
54, 58, **64**, 66, 67, 68, 106
Christus, Petrus: 52
Clark, Kenneth: 58
Claus, Emiel: 47
Clemens XIV, paus: 43
Cleve, Joos van: 60, 63
Clouet, Jean: 46
Cluysenaer *: 124
Cock, Hiëronymus: **61**, 62
Coeberger: 28
Colbert: 43
Colenbrander, Theo: 147
Colinet *: 94
Coninck, Ferdinand Jean de: **124**,
125, 127, **129**
Coninck, Kerstiaan de: 60, 62
Cooreman, G.: 123
Copier, Andries Dirk: 113, 114
Coppens, Omer: 147
Cornette, Arthur: 47, 49, 50, 62
Correggio: 43
Costantini, Egidio: 114
Coter, Colijn de: 59
Courbet, Gustave: 68
Cox, Jan: 77
Coxie, Michiel: 15, 60
Coymans, Isabella: 72
Craco, Arthur: 142, 147
Craesbeeck, Joos van: 68
Cranach: 74
Crane, Walter: 144
Crispianus, Heilige: 66
Crispinus, Heilige: 66
Croy, Filips van: 58
Custodis, Pierken: 60

D

Dael, Jan-Frans van: 69
Daenens, Lieven: 115, 159
Dali, Salvador: 118
Dalpayrat, Pierre-Adrien: 148
Dammouse, Albert-Louis: 143, 147
Dammouse, Edouard: 143
Dante: 147, 151
Da Ros, Antonio: 115
Dassa, Ferdinand: 15, **16**
Daum, frères *: **109**, 110, 111,
118, 147
David, Gerard: 52, 62
David, Jacques-Louis: 46
David, koning: 67, 103
De Boeck, A.: 5
De Brauwer: 127
De Bruyne, Pieter: 132, 135, 154,
156, **157**
De Buck, Siegfried: 132, 154
Deckere, Maria de: 62
Décorchement, François Emile:
111, 113, **109**, 142
Defrance, Leonard: 69
De Hoogh: 75
Delacroix: 69
Delaherche, Auguste: 148
Delmonte, Deodaat: 22, 60
Del Rio, deken: 22, **24**
Delvin, Jean: 124
Demeter: 63
De Roeck, P.: 31
Der Weyden, Goeswin van: 58
De Saedeleer, gezusters: 131, 148
Descamps, J.B.: 43
De Smet, Gust: 49, **76**, 78
Dessauvage, Tsjok: 135, 154, 155
Destrée, Joseph: 123
De Vlaminck: 47
De Weert, Maurice: 124
De Weert, N.: 15
De Witte, Vera: 132, 138
De Wulf, Koenraad: 154
D'Huyvetter, Joan Norbert: 129
D'Huyvetter, Norbert: 129
Diana: 103, **132**
Diderot: 68
Didron *: 31
Didron, E.: 31, **33**
Dijck, Antoon van: 68, 69, 72, 75
Dimphna, Heilige: 31, 31
Donas, Marthe: **77**
Dorothea, Heilige: 69
Dresser, Christopher: 151
Dubois, Louis: 67
Dufy, Raoul: 114
Dumas *: 124
Dunand, Jean: 148
Dürer, Albrecht: 44, 59, 60, 62, 74
Durler, Fr.: 30, 30:

E

Echnaton-Amenophis IV: 85
 Edison: 142
 Edward III, koning van Engeland: 6
 Eeckhout, Gerbrand van den: 70
 Eetvelde, Edmond van: 142, 144
 Eisch, Erwin: 114
 Eliaerts, Jan-Frans: 69
 Eligius, Heilige: 4, 5, 7, 31, 31
 Elisabeth: 22
 Engeland, Elisabeth van: 44
 Engelbrechts, Cornelis: 70
 Ensor, James: 47, 49, 50, 75, 76, 78
 Erasmus: 65, 74
 Erichthonius: 67, 67
 Ertborn, Florent van: 46, 51, 52, 57, 70
 Eyck, Hubert van: 52
 Eyck, Jan van: 43, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 60, 64, 72, 74
 Eysselinck, Gaston: 132, 135, 152, 152, 153

F

Fabiola, koningin: 38
 Faes, Pieter: 69
 Farnese, Alexander: 18, 65
 Fay d'Herbe, Lucas: 69
 Fettweiss, Henri: 116, 118
 Feure, de: 144
 Filips de Goede: 55
 Filips IV, koning van Spanje: 101
 Finch, Alfred William: 144, 147
 Floris, Frans: 30, 44, 63, 64, 65, 67
 Floris, Cornelis II: 64
 Fontana, Lucio: 78
 Fornenberg: 62
 Fouquet, Jean: 46, 51, 52, 58
 Fragonard: 69
 Franck, Charles: 47
 Franck, François: 47
 Franck, Louis: 47
 Francken, Ambrosius: 60, 65, 66, 67
 Francken, Frans: 18, 20, 26, 29
 Francken, Frans II: 22
 Frankfurt, de Meester van: 44, 44, 51, 57, 58
 Fredegandus, Sint-: 31, 31
 Frederik-Hendrik, prins: 99
 Freud, Sigmund: 142
 Friedländer, Max: 69
 Frijns, Bert: 118
 Frison: 144
 Fritz Heckert *: 108
 Fromentin, Eugène: 54, 66

Fucina degli Angeli *: 114
 Fugger, Anton: 15, 59
 Fugger, Johann Jakob: 15, 59

G

Gallé, Emile: 109, 110, 110, 111, 116, 145, 147
 Garibaldo: Marco Antonio: 22
 Gassel, Lucas: 62
 Geel, Jan-Frans van: 63, 69
 Geraerds, Stefanus: 72
 Géricault: 69
 Gevartius, Gaspar: 67
 Ghyssegem, Emiel van: 70
 Gidding, Jaap: 147
 Gijselaar, C. de: 103
 Gilliams, Maurice: 67
 Gillis, Pieter: 65
 Giotto: 52, 54
 Girault: 142
 Goes, Hugo van der: 52, 60
 Gonzaga, hertog Vincenzo I: 66
 Gossaert, Jan: 60
 Goubau, familie: 28
 Goupy, Marcel: 129, 148, 150
 Goyen, Jan van: 72
 Grafart, Charles: 112
 Grapheus, Abraham: 46
 Graves, Michael: 155
 Greenwood, Frans: 103
 Gregorius, Sint-: 26
 Gridolphi, Ph. *: 82, 94, 97, 98
 Grief genaamd De Claeuw, Jacques: 71
 Grimmer, vader en zoon: 62, 72
 Groot, Mieke: 116
 Gropius, Walter: 153
 Guérin, Roger: 151
 Guerriero, Adriana: 156
 Guerriero, Alessandro: 156
 Gysbrechts, Franciscus: 72

H

Haesaerts, Paul: 148
 Hallet: 144
 Hals, Frans: 70, 72
 Hankar, Paul: 142, 144, 147
 Hanneman, Adriaan: 72
 Havermans N.F.: 148
 Haviland: 143
 Heemskerk, Willem Jacobszn. van: 99
 Heins, Armand: 113, 123, 124, 125, 129, 130, 136, 138
 Heller, Paul: 113
 Hemessen, Jan van: 43
 Hemptinne, Ferdinand de: 123

Henderick, Geo: 132, 153
 Hendrik I, hertog van Brabant: 6
 Hendrik III: 6
 Herbatte *: 107
 Herbouville, d': 43
 Hercules: 22, 45, 64
 Herodus: 62
 Herreyns, Willem J.: 26, 28, 30, 43, 44, 44
 Hertz: 142
 Hobbema, Meindert: 70, 71, 72
 Hobé, Georges: 142
 Hoffmann, Josef: 147, 151
 Holbein: 74
 Hollar, W.: 10
 Hollein, Hans: 154, 155
 Hondt, Christiaan d': 55, 58
 Hoogstraeten, Samuel van: 72
 Horemans, vader en zoon: 69
 Horta, Victor: 143, 144, 146, 147
 Hoste, Huib: 132, 135, 152
 Hulin de Loo, Georges: 123, 124
 Hye-Hoys, familie: 127

I

Iitala *: 114
 Ijkens, Pieter: 65
 Ingres: 46
 Isabella: 18, 39

J

Jan de Doper (Baptist), Sint-: 22, 44, 62
 Jan III, hertog van Brabant: 8
 Jan in de olie, Sint-: 44
 Jan Zonder Vrees: 55
 Janssen, Dirk: 32
 Janssens, Abraham: 66, 67
 Jencks, Charles: 155
 Jaspers, Oskar: 78
 Jezus: 20, 51
 Joachim, meester: 60
 Johannes: 63, 64, 66
 Johannes (schilder): 60
 Jonathan: 103
 Jonghelinck, Nicolaes: 62, 64
 Joos, Sint-: 7
 Jordaens, Jacob: 43, 44, 46, 66, 67, 67
 Jozef: 20
 Judith: 63
 Juno: 132
 Jupiter: 132

K

Karel I: 67
 Karel V: 15, 59, 75
 Karel VI: 97, 102
 Keldermans, Rombout: 15
 Kerricx de Oude, Willem: 69
 Kerricx, W.I.: 25, 46
 Key, Willem: 15, 60, 72
 Key, Adriaen Thomasz.: 62
 Keyser, Nicaise de: 49, 68
 Killinger, Friedrich: 101
 Killinger, Georg: 101
 Kindt, David 't: 127
 Kinsbergen, A.: 39
 Kiss, August: 46

L

Lachenal, Raoul: 129, 148
 Laet, Jan de: 49
 Lalaing, de *: 124
 Lalique, René: 111, 113, 116, 148, 148
 Lalique, René *: 115
 La Lys, S.A. *: 124
 Lambrechts, Marc: 147, 148
 Landsteiner: 142
 Lannoy, Peter: 30
 Larock, Evert: 78
 Laurentius, Sint-: 7
 Lauwaert, Yvette: 132
 Lebeau, Chris: 113, 151
 Leclercq, Emile: 67
 Le Corbusier: 135, 152, 152
 Leerdam, Glasfabriek *: 113, 114, 151
 Lehmann, Caspar: 101
 Leirens, Leon: 115, 129, 130, 124, 124, 148
 Lemmens, Jean: 135, 154, 154
 Lenoble, Emile: 148
 Lens, Andries Cornelis: 45, 69
 Leonardo: 61
 Leopold II, koning: 142
 Leopold Willem, aartshertog: 43
 Leyden, Lucas van: 60, 70
 Leys, Henri: 47, 47, 63, 74, 78
 Libensky, Stanislav: 116, 116
 Linossier, Claudius: 148
 Lint, Pieter van: 22, 44
 Lion d'Or *: 124
 Littleton, Harvey: 114
 Lobmeyer, J. & L. *: 108, 108
 Loetz (Witwe) *: 109, 111
 Longinus: 67
 Lorreinen, Karel van: 45
 Lot: 60
 Lotharingen, Karel van: 102, 103
 Louis-Philippe: 107

Lucas, Sint-: 44, 64
Lumière, Auguste: 142
Lumière, Louis: 142
Luther, Maarten: 15, 18

M

Maagd, Heilige: 15, 54, 64
Maagd van Gent: 99, 101
Mackintosh, C.R.: 146
Madou, Jean-Baptiste: 75
Maertens, Joseph: 124
Maes, Nicolaas: 70
Magdalena: 61
Majorelle *: 124, 129
Male, Lodewijk van: 8
Mander, Karel van: 51, 67
Mantua, de hertog van: 43
Marconi: 142
Margareta: 8
Margritte, René: 76
Maria: 20, 22, 39, 51, 54, 58, 63, 64, 66
Maria Magdalena: 7, 54, 43
Maria-Theresia: 45, 103
Marie-Louise: 107
Marinot, Maurice: 112, 113, 116, 148
Marinot, Florence: 116
Mars: 63
Martina, Heilige: 22
Martini, Simone: 46, 52, 54, 54, 55, 67
Martinus, Heilige: 60
Maus, Octave: 144
Mayodon, Jean: 129, 148
Meester van 1499: 55
Meier, Richard: 155
Meissen *: 147
Meitner, Richard: 116
Meleager: 67
Memling: 51, 52
Mendini, Alessandro: 154, 155, 156
Mensaert, G.P.: 43
Mercurius: 44, 60, 63
Messias: 67
Messina, Antonello da: 46, 47, 52, 54
Metsijs, Cornelis: 62
Metsijs, Jan: 62, 63
Metsijs, Quinten: 31, 43, 44, 44, 51, 60, 62, 65, 66, 68, 74
Metsu: 75
Metthey, André: 148
Meunier, Constant: 78
Meydam, Floris: 116
Meyr's Neffe *: 144
Michelangelo: 60
Michielsen, familie: 30
Miereveld, Michiel van: 72

Mies van der Rohe: 152
Minerva: 67
Minton's Art Pottery Studio *: 143
Moded, prediker: 15
Moerbeke, van *: 124
Mohn, Samuel: 107
Molenaer, Jan Miense: 72
Molière: 62
Mongardo *: 94, 99
Monod, Veronique: 119
Mont, Pol de: 47, 49, 68, 69
Mooleyser, Willem: 99
Moore, Bernard: 145, 147
Moore Bros *: 145
Moore, Samuel: 145
More, Thomas: 65
Morel de Boucle St.Denis, Lucien: 123
Morel, Yolande: 49
Moretus, Balthasar I: 22
Moretus, Jan: 19, 22
Moretus, familie: 19, 30
Morris, William: 109, 143, 144
Morrone de: 94
Morse: 142
Moser & Söhne *: 151
Mostaert, Frans: 62
Mucha: 144
Muller, gebroeders: 110, 111, 146

N

Napoleon: 26, 28, 43, 107
Narcissus: 103
Navez, François: 69
Neeffs, P.: 23
Nelis, bisschop: 24
Nicollié, Joseph: 51
Nielsen, Kai: 147
Nieulant, Catharina van: 101
Noort, Lambert van: 44, 60
Norbertus, Sint-: 5, 6, 27, 31, 31, 33
Nose, Symon: 6
Nowé, Henri: 130, 132

O

Odevaere, Josef: 69
Ommeganck, Balthasar: 69
Onze-Lieve-Vrouw: 14, 26, 31, 43
Onze-Lieve-Vrouw 'in novo opere': 7
Onze-Lieve-Vrouw op 't Staaksken: 33
Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel opgenomen: 23, 24
Onze-Lieve-Vrouw van Antwerpen: 32

Oostenrijk, Margaretha van: 55
Oostzanen, Jacob Cornelisz van: 70
Oranje, prins van: 127
Orley, Barend van: 63
Orsini, Napoleone: 54
Ostade, Adriaan van: 72, 103, 104
Ouen, Sint-: 5
Ovidius: 67, 67, 103, 132, 138
Ozenfant, Amedée: 152

P

Paelinck, Joseph: 69
Palamedes: 72
Panofsky, Erwin: 58
Pasquetti, Jacomo: 94, 97
Patinir, Joachim: 60, 61, 62, 72
Paulus: 27
Peer den drol: 63
Peeters, Jozef: 77
Pepijn, Marten: 68
Permeke, Constant: 49, 76, 78
Pesaro, Jacopo: 66
Petrick, Lajos: 151
Petrus en Paulus, Sint-: 6, 14, 26, 27
Philips II: 44
Picard, Edmond: 144
Picasso, Pablo: 114
Pictura: 44
Plantijn, Christoffel: 65
Plantin, Martina: 19, 22
Plantin, familie: 19, 30
Portaels *: 124
Portoghesi, Paolo: 155
Pourbus de Oude, Frans: 60
Pourbus, Pieter: 72
Powolny: 147
Provoost, Jan: 60, 69

Q

Quellin, Erasmus: 30
Quellin, Artus II: 26, 27
Quellin de Jonge, Artus: 69
Quellinus de Oude: 46
Quellin de Oude, Artus: 69
Quesnoy, Jeroen du: 69

R

Rafaël: 43
Rauch, Christian: 46
Ravenscroft, George: 102
Rembrandt: 67, 70
Renoir: 69
Reymerswael, Marinus van: 60, 62

Reynolds, Joshua: 46
Riemerschmid, Richard: 147
Rietveld, Gerrit: 132
Rijn, Hendrik van: 52
Robrecht II, graaf: 6
Rockox, Barbara: 15, 16
Rockox, Nicolaas: 66
Rode, Lambertus de: 6, 7
Rodin, Auguste: 147
Roemer Visscher, Anna: 99
Rogier: 58, 64
Rohingus: 5
Rombouts, Theodoor: 66
Röntgen: 142
Roses, Max: 47, 49, 50
Rops, Félicien: 76
Rossi, Aldo: 154, 155
Rouard, Georges: 150
Rousseau, Eugène: 147
Royal Copenhagen *: 147
Rubens, Pieter Paul: 4, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 24, 26, 24, 27, 28, 28, 29, 30, 32, 39, 43, 44, 66, 67, 67, 68, 74, 75
Rudiger: 60
Rudolf II: 101
Ruhlmann, Jacques-Emile: 148
Rumèbe: 129
Rupel, De *: 113
Ruskin, John: 142
Ruysdael, Jacob van: 70, 71, 72
Ruysdael, Salomon van: 72

S

Saint-Louis, verrerie de *: 106, 107
Sala, Jean: 129, 148
Salomo: 64
Salviati, Antonio: 108
Saskia: 70
Savonetti, Fr.: 101
Scaglia, Caesar: 68
Scailmont *: 113
Scaldis: 66, 67
Schadow, Friedrich von: 46, 46
Schmalzigaug, Jules: 77
Schmook, Ger: 52
Schneider, Ernest en Charles *: 112
Scholt, Terese: 124, 125, 127
Schongauer, Martin: 64
Schrijvers, Dirk: 115, 116
Schurman, Anna-Maria van: 99
Schut, Cornelis: 22, 23
Schwanhardt, George: 101
Schwinger, Hermann: 101
Scorel, Jan van: 70
Scribanus, C.: 5
Scribe, Fernand: 123, 124, 136

Sebastiaen, Sint-: 28
 Sedmik, Joseph: 119
 Seguso, Livio: 114
 Serrurier-Bovy, Gustave: 142, 143, 144, 146, 147, 147, 151
 Servranckx, Victor: 77
 Sèvres *: 143
 Shakespeare: 62
 Sibberechts, Jan: 68
 Simeon: 22
 Simmen, Henri: 148
 Sipek, Borek: 154, 156
 Sironi: 47
 Smedt, Gillis de: 62
 Smet de Naeyer, Maurice de: 123
 Smits, Jacob: 47, 50
 Snijders, Frans: 43, 64
 Snyers, Peeter: 44, 69
 Società Salviati & Co *: 108
 Soenens, J.B.: 127
 Solon, Marc-Louis: 143
 Solvay *: 144
 Solvay, Ernest: 144
 Sottsass, Ettore: 116, 116, 154, 156
 Spoorwater, Evert: 10
 St. Mary's Works, The *: 145
 Stalins en Janssens *: 31, 33
 Starck, Philippe: 156
 Steen, Jan: 72
 Stevens, Alfred: 75
 Steyaert, Frank: 132
 Stobbaerts, Jan: 47, 76, 78
 Stockmans, Piet: 132
 Studio Alchimia *: 156
 Suvée, Joseph-Benoît: 69
 Swarten, Jan: 70

T

Tac, Jan: 10
 Tanchelm: 5, 6, 33
 Tency, Jean-Baptiste: 69
 Teniers de Jonge, David: 43, 44, 62, 67, 68, 70
 Ter Borch: 75
 Terne, kanunnik du: 15
 Tesschelschade, Maria: 99
 Thomas: 66
 Thoré, Theophile: 62, 70
 Thorn-Prikker: 144
 Thorvaldsen, Berthel: 46
 Tiffany *: 116
 Tiffany, Louis Comfort: 111
 Tigerman, Stanley: 155
 Tintoretto: 43
 Titiaan: 43, 66
 Titz: 29
 Toetmosis: III: 84
 Trenck, Jan: 72

Tsgrooten, Antonius: 58
 Tusquets, Oscar: 155

U

Urbino, Rafaël van: 60
 Ursel, Lancelot van: 15

V

Valckenborgh, Lucas van: 62
 Valkema, Sybren: 114, 116
 Val Saint-Lambert *: 83, 107, 110, 111, 112, 112, 146
 Vanbeselaere, Walther: 47, 50, 78
 Van den Branden: 43, 63
 Vandebroeck, Paul: 49
 Van den Daele, Gerard: 132
 Vander AA, familie: 28
 Van der Neer, J.: 28
 Van der Ouderaa, Pieter: 31, 33
 Van der Stappen, Charles: 142
 Van de Voorde, Oscar: 123
 Van Dijck: 43, 66, 67
 Van Dijck, architect: 42, 50
 Van Dyck, Jan Peter: 24
 Van Hecke, P.-G.: 78
 Van Hecke, Norine: 78
 Van Hecke-Baut de Rasmon, barones: 47, 70
 Van huffel, Albert: 132, 147, 148, 153
 Van Leries, Th.: 30
 Van Meegeren: 52
 Van Mildert, H.: 27
 Van Nieuwenhuys: 51
 Van Pelt: 51
 Van Reysschoot, Pieter Norbert: 129
 Veen, Otto van: 22
 Velde, Henry van de: 111, 132, 142, 143, 144, 146, 147, 147, 153, 158
 Venturi, Roberto: 155
 Verachter, Frederic: 59
 Verachttert: 51, 74
 Veranneman, Emiel: 132, 135, 154, 156
 Verbrugghen, Peeter: 30
 Vercentre *: 113
 Verloren Zoon, Meester van de: 62
 Veronese: 43
 Verroken, André: 154
 Verstraelen, J.B.: 25
 Verstraete, Willy: 122, 132, 135
 Verstraeten, Theodoor: 78
 Verveecke, Pieter: 26, 26
 Villard de Honnecourt: 136
 Vogels, Guillaume: 76, 78

Volckaert, Philippe: 101
 Voltaire: 127
 Vonèche *: 107
 Voort, Michiel van der: 26
 Vos, Cornelis de: 29, 46, 68
 Vos, Maarten de: 15, 18, 20, 28, 44, 44, 64, 65, 66
 Vrancx, Sebastiaan: 43
 Vrel, Jacob: 72
 Vriendt, Frans Floris de: 63

W

Wael, Cornelis de: 68, 69
 Wagemakere, Domien de: 10, 15
 Wagemakere, Herman I de: 10
 Walburgis, Sint-: 4, 31, 31
 Walter, Amalric: 109, 111
 Wartha, Vince: 151
 Watteau: 68, 69
 West, Benjamin: 46
 Weyden, Goossen van der: 52, 52, 60, 63
 Weyden, Rogier van der: 52, 54, 55, 60
 Wildens, Jan: 43
 Willem I, koning: 28, 46
 Willem II, koning: 51, 70
 Willems, Jan-Frans: 52
 Willemsens, L.: 27
 Willibrordus, Sint-: 5, 31, 31
 Winders: 42, 50
 Wint, J.B. van: 5, 26, 31
 Wirkkala, Tapio: 114
 Wolfers, Philippe: 132, 142, 146, 147, 148, 148
 Wolff, David: 103
 Wouters, Rik: 47, 49, 50, 76, 78

Y

Yamashita, Kazumasa: 155

Z

Zabro-Zanotta *: 155
 Zadkine: 47
 Zannini, Marco: 116, 116
 Ziesel, Joris: 69
 Zoritchak, Yan: 119
 Zoude et Cie, Verreries L. *: 106, 107
 Zoude, Sébastien *: 103, 104
 Zsolnay, Vilmos: 151
 Zsolnay *: 147, 151

Cursief: zwart/wit afbeelding
 Vet: kleurafbeelding
 Romein: tekstvermelding
 *: firma, uitgeverij, studio, merknaam krant of tijdschrift

DE BOURLASCHOUWBURG

Rijkelijke illustraties en boeiende teksten bieden de lezer een intrigerende blik achter de schermen van deze Antwerpse tempel der muzen.
208 blz. - 1980 fr.

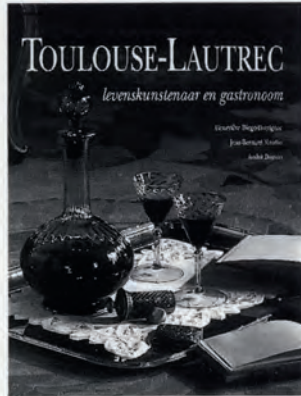

DE GROTE MARKT VAN BRUSSEL

Edgard Goedleven
500 jaar boeiende geschiedenis in een magistraal kunstboek. Meer dan 100 verschillende items en een 300-tal uitzonderlijke illustraties.
280 blz. - 2950 fr.

TOULOUSE - LAUTREC

Zijn adellijke jeugd, zijn uitbundig leven, zijn meesterlijke kookkunst, zijn vrolijke vriendenkring,... Toulouse-Lautrec als levenskunstenaar en gastronom.
192 blz. met meer dan 120 foto's
1595 fr.

CONFRONTATIES

111 Hedendaagse kunstenaars uit België en het GH. Luxemburg in woord en beeld bieden in dit boek een representatief overzicht van het gefragmenteerde, caleidoscopische kunstgebeuren van de laatste 70 jaar.
256 blz. - 1850 fr.

lannoo

uitgeverij

U kan deze boeken bestellen door storting van het vereiste bedrag op rekeningnummer 440-0007361-87 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, met vermelding van het verlangde boek. Voor OKV-abonnees rekenen wij geen verzendingskosten aan.

Abonneer u NU op Ons Erfdeel

WIE ZICH NU ALS NIEUWE ABONNEE MELDT VOOR 1994, ONTVANGT GRATIS ALS WELKOMSTGESCHENK:

VAN NU EN TOEN, STAALKAART VAN ARTIKELEN UIT ONS ERFDEEL

Een unieke bloemlezing van 360 bladzijden, met artikelen uit 32 jaargangen (1957-1989) van het algemeen-Nederlands cultureel tijdschrift Ons Erfdeel.

Uit deze periode is een keuze van veertig artikelen gemaakt. Deze hebben betrekking op een breed scala aan onderwerpen:

de kunsten, media, internationale culturele betrekkingen, geschiedenis, culturele samenwerking, taal- en cultuurpolitiek en diverse algemeen-maatschappelijke vraagstukken.

Daarmee geeft deze staalkaart een adequaat beeld van de veelzijdigheid van *Ons Erfdeel*, dat door zijn algemeen-Nederlands karakter en cultuurpolitiek engagement een eigen plaats verwierf in het culturele leven van Nederland en Vlaanderen.

Dit aanbod geldt uitsluitend voor nieuwe abonnees die het afgelopen jaar geen abonnee zijn geweest. Toezending van het geschenk gebeurt onmiddellijk na ontvangst van het abonnementsgeld.

Stuur de bon (of een kopie) naar:
Stichting Ons Erfdeel,
Murissonstraat 260, B-8931 Rekkem.
Fax: 056 / 41 47 07

ONS ERFDEEL

JA, NOTEER MIJ ALS NIEUWE ABONNEE OP ONS ERFDEEL 1994:
Abonnementsprijs 1.800 BEF voor 5 nummers (800 blz.)

NAAM: _____

STRAAT: _____

POSTCODE: _____ PLAATS: _____

IK STORT HEDEN 1.800 BEF OP POSTREKENING 000-0907100-53 VAN STICHTING ONS ERFDEEL

IK BETAAL NA ONTVANGST VAN DE FACTUUR.

Datum: _____

Handtekening: _____

Museum van Deinze en de Leiestreek, Deinze
Charles Louis Picqué

19 febr. tot 11 april

De naam Charles Louis Picqué (1799-1869) klinkt u wellicht niet bekend in de oren. Toch was deze schilder, geboren in Deinze, in zijn tijd een beroemd en succesvol kunstenaar.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek verzamelde zo'n 70 portretten van zijn hand voor een retrospectieve.

Na een basisopleiding bij zijn oom Pieter Cras wordt Charles Louis Picqué in 1820 leerling aan de Academie van Brussel.

Hij neemt deel aan de Salons in Gent en Brussel en wint verschillende prijzen. In 1827 krijgt hij een beurs om in Italië zijn schilderstudies verder te zetten.

Terug in België portretteert hij de negen leden van het Voorlopig Bewind van België. Dit betekent meteen de start van zijn succesvolle carrière als portretschilder. Zijn stijl is voornamelijk neoclassicistisch.

Dat Charles Louis Picqué vandaag bijna volkomen vergeten is heeft twee redenen: zijn portretten worden door de nakomelingen van de bestellers in de familie gehouden en de kunstmarkt heeft nauwelijks interesse voor de 19de eeuwse portretschilderkunst.

Via de portretten van Picqué in het Museum van Deinze en de Leiestreek kan u kennis maken met de 19de eeuwse hogere stand.

Museum van Deinze en Leiestreek, Lucien Matthyslaan 3-5, 9800 Deinze, 09/386.00.11
Open: wekdagen 14-17.30 u.; zaterdag, zon- en feestdagen: 10-12 u., 14 u.-17 u.

Gesloten op dinsdag, 1 januari en 25 december

20 vrijkaarten

Museum voor Sierkunst, Gent

Art is Life

24 feb. - 9 april

De titel laat het niet vermoeden maar deze tentoonstelling in het Gentse Museum voor Sierkunst toont 150... motorhelmen. Geen doordeweekse motorhelmen, maar exemplaren die door evenveel kunstenaars onder handen zijn genomen en getransformeerd tot autonoom kunstwerk.

De motorhelm is in de eerste plaats een functioneel gebruiksvoorwerp dat de nodige bescherming moet geven aan de motorrijder. De relatie van machine tot kunst is zonder meer duidelijk. Sinds het begin van de productie van voertuigen, hetzij auto's, boten, treinen, moto's heeft de producent oog gehad voor een aantal esthetische factoren, vooral dan in de vormgeving en de decoratie. Diezelfde aandacht hebben sinds enkele decennia ook de bijhorende kleding en attributen, zoals de motorhelm gekregen.

Een aantal kunstenaars hebben voor deze manifestatie duidelijk ingespeeld op het gegeven van de decoratie. Anderen hebben extra-vormelijke elementen toegevoegd zoals vleugels, lampjes, parels, kammen en kuiven waardoor de oorspronkelijke vormgeving weliswaar onveranderd is gebleven maar door de ingrepen volledig gedeformeerd. Nog anderen hebben de helm zelf getransformeerd door delen weg te halen of te verplaatsen.

Museum voor Sierkunst, Jan Breydelstraat 5, 9000 Gent
09/225.66.76

Open: di. tot zo. 9.30-17.00 u. (maandag gesloten)

Toegang: 150 fr., 100 fr. Rondleidingen op aanvraag: 09/225.66.76

Museum van Hedendaagse Kunst, Gent

Beeld/Beeld

5 maart tot 17 april

De tentoonstelling 'Beeld/Beeld' toont een selectie van recente videokunst en -installaties en fotografisch werk uit de collectie van het Museum van Hedendaagse Kunst aangevuld met enkele belangrijke bruiklenen uit binnen- en buitenland.

'Beeld/Beeld' is een materiële titel, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld 'Vierkant' die een metaforische titel was. Materieel in de zin dat de kunstwerken gebaseerd zijn op het gebruik van technologische reproductiemiddelen waarbij de betekenis van het beeld (ikoon) kan gezien worden als 'afbeelding van' (image).

Er wordt geen historisch overzicht gegeven maar wel een keuze die inzicht verschaft in de vele mogelijkheden van beide media en de diverse toepassingen door de kunstenaars gerealiseerd.

De tentoonstelling 'Beeld/Beeld' toont o.a. werk van Gilbert & George, Günther Förg, Bruce Nauman, Nam June Paik, Anne-Mie Van Kerckhoven en Bill Viola.

Museum van Hedendaagse Kunst
Citadelpark, 9000 Gent,
09/221.17.03

Open: alle dagen van 9.30 u. tot 17 u. (maandag gesloten)

Toegang: 150,- fr. (reductie 75,- fr.)
Rondleidingen: op aanvraag (09/227.17.03), prijs: 1500,- fr. (max. 20 personen)

Gemeenschapsschool "De Veerman", Hamme
Tiende Kunstsalon en Belgische Abstracten rond de jaren '50
tot 20 febr.

Onder de noemer "Een keuze..." bouwen een aantal hedendaagse kunstenaars elk een eigen ruimte. Het zijn D. Ampe, C. Jacobs, Ph. Lebeau, B. Neetens, F. Pire, R. Pringels, Reinhoud, J. Van den Driessche, R. Vandereycken en A. Van Schuylenbergh. Tegelijk wordt aandacht besteed aan Maurits Verbist, de "laatste vaandeldrager van het Vlaamse expressionisme".

De jaren 1950 bieden een boeiend podium voor de nationale kunstscène. Zestig kunstenaars, waaronder Bertrand, Burssens, Delahaut, Mara, Peire, Raveel, Servranckx, Van Lint en Wyckaert illustreren de toen dominerende abstracte stromingen: "Espace", "Réalités", "Art Abstrait", "Formes", "Nieuw Vlaamse school" en "Art Construit".

Gemeenschapsschool "De Veerman", Loyststraat 70, 9220 Hamme, 052/47.72.20

Provinciaal Instituut voor Cultuur en Sport, Dommelhof, Neerpelt
Yves Malfliet
tot 13 maart

Yves Malfliet (30) is een origineel totaal kunstenaar, hij beheerst installatiekunst, tekenkunst, ruimtelijke integraties van zijn kunstwerken en zelfs muziek. Telkens worden zijn werken projectmatig uitgewerkt. Het gegeven "Yves Malfliet" op-zich is theateraal, narcistisch en zonder grenzen. Vanuit deze visie is te begrijpen dat zijn keramische benadering zeker niet uit de artisanale hoek komt. Het is moeilijk het oeuvre van Yves Malfliet te plaatsen. Met zijn eigenzinnige figuratie geeft hij de kunst een nieuw aanzicht.

Provinciaal Instituut voor Cultuur en Sport, Dommelhof, Toekomstlaan 5, 3910 Neerpelt, 011/64.27.05

Museum voor Moderne Kunst (PMMK), Oostende
Retrospectieve Henry-Victor Wolvens
tot 7 maart

Terecht werd Henri-Victor Wolvens (1896-1977) de sterkste colorist van zijn generatie genoemd. Hij pleegde de verfmaterie te "metselen", en creëerde aldus een eigen stijl vol vitalisme. Schilderen betekende voor hem geen gevoelsontlading, maar eerder een registratie van kleur/licht en matene. Het was hem te doen om de poëtische ontroering in de dingen-an-sich, die hij soms door een exuberantie in kleur en techniek bereikte. Van de expressionisten - Permeke beschouwde Wolvens trouwens als de enige voortzetter van het expressionisme! - leerde hij hoe verf en kleur te benutten, maar hij bleef steeds, op een intieme wijze, de juiste weergave der werkelijkheid nastreven.

Bert De Beul en Siegfried De Buck
tot 7 maart

De schilder Bert De Beul (° 1961) gelooft niet in de mogelijkheid om de werkelijkheid met een onbevooroordeelde blik te registreren. Het "zien" is immers "versluisd" door ervaringen en herinneringen. Het werk van Bert De Beul is dan ook eerder een interpretatie van de realiteit. Zijn landschappen zijn desolaat, zijn geschilderde gebouwen zielloos en zijn figuren hebben geen gezicht. Ze staan symbool voor vervreemding en anonimiteit.

Siegfried De Buck (° 1949) is een zeer veelzijdige juweelkunstenaar, hij is een juweeldesigner én een zilversmid, die graag experimenteert met andere materialen dan de klassieke edele metalen goud en zilver. Hij gebruikt transparant en opaak plexiglas, rubber en olifantehaar. Hij kiest het materiaal in functie van het concept. Goud gebruikt hij niet om de kostbaarheid, maar om de specifieke fysische eigenschappen van dit edelmetaal. Tegenwoordig profileert Siegfried De Buck zich meer als zilversmid en ontwerpt en creëert sculpturale juweelobjecten.

P.M.M.K. Museum voor Moderne Kunst, Romestraat 11, 8400 Oostende, 059/50.81.18 of 059/50.19.79

Jef Verheyen, retrospectief
26 maart tot 13 juni

De Vlaming Jef Verheyen (1932-1984) was een van de eerste monochrome schilders van West-Europa. Na experimenten met gouden en zilveren vlakken gaat hij in de periode 1957-1958 over op de monochromie.

Jef Verheyen was in 1958 betrokken bij de oprichting van G-58. Na een meningsverschil met de andere leden trok hij in zijn eentje naar Milaan en had er contacten met Lucio Fontana, Piero Manzoni en Crippa. Terug in Antwerpen introduceert hij de Zero-groep en werkt hij samen met andere plastische kunstenaars als Engelbert Van Anderlecht en Fontana en met de auteurs Paul de Vree en Ivo Michiels.

De retrospectieve in het Museum voor Moderne Kunst omvat ongeveer 100 werken en is de eerste na Verheyens overlijden in 1984.

Benoît
26 maart tot 13 juni

Als eerste in een reeks van tentoonstellingen over

cartoonisten wordt het werk van Benoît van Innis (u weet wel, de man die de affiche 'Modernism in Painting' - P.M.M.K. 1992, ontwierp) in het Museum voor Moderne Kunst van Oostende getoond. Benoît werd in 1960 in Brugge geboren. Hij studeerde schilderkunst bij Dan van Severen. Zijn cartoons verschenen in diverse kwaliteitsbladen. De figuurtjes van Benoît zijn houtenige typetjes met uitgestreken gezichten in strenge maatpakken. De sfeer is gereserveerd en bevreemdend. De personages zijn duidelijk van goede huize, hun (soms al te

ruïme) leefruimtes bleven niet verstoken van bourgeoisieitrekjes en snobisme.

Vorig jaar verscheen bij de Uitgeverij Loempia het boek 'Felle Hemel' met werk van Benoît. Ter gelegenheid van deze tentoonstelling komt een paperbackeditie op de markt. Op 21 april (20u.) spreekt Pascal Comet (eindredacteur Kunst en Cultuur) met Benoît.

Stedelijk Museum, Sint-Niklaas
Sterren in Beelden.
Astrologie in de eeuw van Mercator
5 maart - 5 juni

Volgens de "Antieke", heidense astrologie was de aarde het centrum van het universum, omgeven door de zeven concentrische planetensferen van de Maan, Mercurius, Venus, de Zon, Mars, Jupiter en Saturnus. Hierrond bevond zich het *coelum stellatum*, het sterrenfirmament en daaronder het *primum mobile*, de "eerste oorzaak", dat alles in beweging zet. De verwantschap tussen hemel en aarde was gelegen in dezelfde samenstelling uit de vier elementen: vuur,

aarde, lucht en water. De Christelijke opvatting voegde daar de allesoverheersende God aan toe.

Rond het midden van de 16de eeuw ontdekte Copernicus het heliocentrisme: niet de aarde, maar de zon stond centraal in het planetenstelsel. De aarde, vroeger zgn. centrum van de hemel, was in werkelijkheid slechts één der planeten. Deze ontdekking won slechts langzaam veld, ten nadele van het geocentrisme. Het (huidige) verschil tussen astrologie en astronomie kende men toen niet, wel onderscheidde men *astrologia naturalis*, de

"natuurlijke" astrologie die verweven was met de wetenschappen, politiek, godsdienst en kunst; en de *astrologia iudicialis* of de "voorspellende" astrologie die niet ernstig werd genomen. In deze expositie wordt de problematiek van de astrologie duidelijk gemaakt aan de hand van verschillende thema's die samen de basisbestanddelen van de astrologie vormen. De vier elementen, de vier temperamenten, de twaalf maanden en de vier seizoenen en vooral de zeven planeten illustreren de 16de-eeuwse interpretatie van de astrologie. **Stedelijk Museum**, Regentsiastraat 61-63, 9100 Sint-Niklaas
Open: di. tot zat. van 14.00 tot 17.00, zon. van 10.00 tot 17.00.
Toegang: 100 BF, 80 BF voor groepen en kortinghouders, 50 BF voor scholen
Info en reservaties: 03/777.29.42

25 vrijkaarten

H.V:Wolvens, 'Groot stilleven', 1934 © P.M.M.K.-Oostende

NOCTURNE

HENRI-VICTOR WOLVENS

RETROSPECTIEVE

in het P.M.M.K., Museum voor Moderne Kunst, Oostende
op 22 februari om 20 u.

Een exclusief bezoek voor O.K.V.-abonnees o.l.v. conservator Willy van den Bussche, maker van de tentoonstelling. Het bezoek wordt afgesloten met een receptie.

Wie deze exclusieve nocturne wil meemaken kan bellen naar **051/42.42.99** uitsluitend op **dinsdag 15 februari** en op woensdag **16 februari** van 11.30 u.-13.30 u en van 16.30 u. - 17.30 u.

Bellen buiten deze afspraak heeft geen zin.

Per oproep kunnen wij maximum 2 plaatsen reserveren.

Wanneer de 25 plaatsen volzet zijn moeten wij helaas afsluiten.

Uitsluitend voor abonnees

Fotografiecircuit

Aalbeke

- O.C. Aalbeke, Krugerstraat 9
□ 5/2-3/3: Slegers Janou
□ 5/3-7/4: Alleyn Jean
□ 9/4-5/5: Van Den Bempt Bob

Antwerpen

- C.C. Luchtbal, Columbiestraat 110
□ 4/2-1/3: Van Muylem Luc
□ 4/3-5/4: Lobe Dany
□ 8/4-3/5: Antkowiak Bernard
C.C. Bornem,

- St.-Amandsesteenweg 41
□ 2/2-28/2: Antkowiak Bernard
□ 2/3-4/4: Stevens Michel
□ 6/4-2/5: Walraed Chris
Elcer-ik
□ 7/2-28/2: Walraed Chris
□ 7/3-31/3: Depoorter Eva
□ 5/4-31/4: Hasenbroekx Leo

Heist-op-den-Berg

- C.C. Zwaneberg, Bergstraat
□ 4/2-1/3: Balbao Frank
□ 4/3-5/4: Van Muylem Luc
□ 8/4-3/5: Lobe Dany

Heusden-Zolder

- C.C. Heusden-Zolder,
Dekenstraat 40
□ 4/2-2/3: Verlinden Greet
□ 4/3-6/4: Balbao Frank
□ 8/4-4/5: Van Muylem Luc

Hoeselt

- C.C. Hoeselt, Europalaan 2
□ 4/2-2/3: Van Namen Roger
□ 4/3-6/4: Verlinden Greet
□ 8/4-4/5: Balbao Frank

Knokke-Heist

- C.C. Knokke-Heist,
Meerlaan 30A
□ 5/2-3/3: Gomme Marc
□ 5/3-7/4: Verhaeghe Sylvie
□ 9/4-5/5: Van Namen Roger

Kortrijk

- C.C. Kortrijk,
Sint-Maartenskerkhof 8
□ 5/2-3/3: Alleyn Jean
□ 5/3-7/4: Van Den Bempt Bob
□ 9/4-5/5: Gomme Marc

Marke

- O.C. Marke, Hellestraat 6
□ 5/2-3/3: Peeters Marleen
□ 5/3-7/4: Slegers Janou
□ 9/4-5/5: Alleyn Jean

Menen

- O.C. 't Ghelandt, Waalvest
□ 5/2-3/3: Toussaint Frank
□ 5/3-7/4: Peeters Marleen
□ 9/4-5/5: Slegers Janou

Sint-Truiden

- C.C. De Bogaard,
Minderbroedersstraat 29
□ 4/2-2/3: Verhaeghe Sylvie
□ 4/3-6/4: Van Namen Roger
□ 8/4-4/5: Verlinden Greet

DE BANK DIE VERDER DENKT
DAN EEN BANK.

Tentoonstellingsagenda

België

(*): zie tentoonstellingsnieuws

Provincie Antwerpen

Antwerpen

Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven

- Minderbroedersstraat 22,
03/232.55.80
□ 26 maart - 28 mei: Leven en werk van Lode Zielens (foto's, handschriften, brieven en documenten)

BBL - Brabo Hall

- Lange Gasthuisstraat 20,
03/224.27.79
□ 22 april - 29 april: 'Antwerpen na 1993': kunstprijskamp voor olieverf, aquarellen en gemengde technieken

Cultureel Centrum Luchtbal

- Columbiestraat 110,
03/542.49.40
□ 11 febr. - 27 maart: Frank F. Castelyns, Paul Michiels

Centrum 't Elzenveld

- Lange Gasthuisstraat 45,
03/223.56.28
□ 18 febr. - 6 maart: Retrospectieve Yvonne Guns, een halve eeuw exposierend kunstenaars 1944-1994 (Prof. Sommézaal)

- 22 febr. - 13 maart: Het lelijke eendje (*) (Sint-Jorisparade)

de Singel

- Desguinlei 25, 03/248.38.00
□ tot 6 maart: Architectuurtentoonstelling: "Mein erstes Haus". Recent werk van jonge Vlamingen (*)

- E Artiste Preuve, grafiekgalerie
Oude Kerkstraat 64,
03/450.71.33 of 03/237.93.51

- tot 13 febr.: Peter Klucik

Galerij Brabo

- Desguinlei 100
□ 12 febr. - 28 maart: Lutgart Verdonck

Hessenhuis

- Falconrui 53, 03/232.84.28
□ 5 maart - 5 juni: Mobiele fresco's van het Noorden. Wandtapijten uit onze gewesten, 16de tot 20ste eeuw (*)

ICC/Koninklijk Paleis

- Meir 50, 03/226.03.06
□ tot 20 maart: Aspecten van de hedendaagse constructieve beweging 'Mesures a.i. en zijn vrienden' 'Pro Verviers' (tentoonstelling ingericht door het ICC i.s.m. het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten)

KB-Toren, KB-Technocentrum

- Eiermarkt 20, 03/202.90.11
□ tot 9 sept.: 'Lichten en verlichten, technologie om te zien'

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten

- Leopold de Waelplaats 1-9,
03/238.78.09
□ tot 13 maart: Willem Paerels,

Nederlands schilder van marines, landschappen, naakten en figuren (*)

- tot 30 april: Octave Landuyt: schilderijen, sculpturen, tekeningen, grafiek en edelsmeedkunst
Museum Vleeshuis
Vleeshouwersstraat 38-40,
03/233.64.04

- 1 april - 12 juni: Henri Cassiers (1858-1944) ontwerper van de indrukwekkende affiches voor de "Red Star Line" (*)

Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen

- Leuvenstraat 32, 03/238.59.60
□ tot 20 febr.: "Denkbeeld en werkelijkheid", Bert De Beul, Denmark, Jan Fabre, Philip Huyghe, Mark Luyten en Ludwig Vanvelde illustreren kunst en realiteit (*)

- tot 20 febr.: "Comme rien d'autre que des rencontres". Als het ware niet meer dan ontmoetingen: 15 Franse kunstenaars uitgenodigd in het MUHKA (*)

- vanaf 12 maart: De verzameling

- 12 maart - 22 mei: Dennis Adams (USA)

Nationaal Scheepvaartmuseum

- Steenplein 1, 03/232.08.50
□ 3 maart - einde juli: Maurice en Henri Seeghers
Prov. Museum voor Fotografie
Waalse Kaai 47, 03/216.22.11

- tot 3 april: François Puyplat: "Deiningen", en Jeffrey Silverthome's foto's van 1972 tot 1992 (*)

Berchem

Cultureel Centrum Berchem

- Driekoningenstraat 126,
03/239.59.08
□ tot 27 maart: 'Belgischer granit. Realsicht - Vermögen - Umwertung', werk van Hans Pieler, Toni Wirthmüller, Hans Peter Klie

Bornem

Ter Dilt

- Sint-Amandsesteenweg 41-43,
2880 Bornem, 03/889.75.63
□ tot 20 febr.: De beste persfoto's van Filip Claus (freelance - De Morgen) en Marc Sels (De Standaard - Het Nieuwsblad)

Ekeren

Kunstcentrum Hof De Bist

- Veltwijcklaan 252
□ tot 20 febr.: Hans Beers

Geel

St.-Dimpna- en Gasthuismuseum

- Gasthuisstraat 1, 014/59.14.43

- 16 april - 12 juni: Glans van oud tin

Lille

Galerij 't Zand VZW

- Balsakker 28, 2275 Lille,

014/88.04.72

- tot 20 febr.: Werken van Tjen Meylemans: diverse technieken op papier

- 25 febr. - 3 april: Paul Bourgeois, perforaties van papier
□ 8 april - 15 mei: Ingrid Castelein, schilderkunst

Mechelen

Speelgoedmuseum

- 015/55.70.75, Nekkerspoel 21
□ tot 13 maart 1994: Blikken speelgoed uit Spanje (Paya)

Turnhout

Nationaal Museum van de Speelkaart

- Druivenstraat 18, 014/41.56.21
□ tot 27 maart: "Abondance in strips". Strips en Speelkaarten

Wilrijk

Centrum Oosterveld

- Groenenborgerlaan,
03/457.10.55
□ 19 - 20 maart: Zijdeschilderen

Provincie Brabant

Brussel

Artiscope

- St.-Michielslaan 35, 1040 Brussel,
02/735.52.12

- tot 25 febr.: "Materie-werk" van de Genuese artieste Renata Boero

- 3 maart - 13 mei: Realistische schilderkunst van de Italiaan Wainer Vaccari

Atelier 340

- de Rivierendreef 340,
1090 Brussel, 02/424.23.90
□ tot 6 maart: Bernar Venet - Toevallige combinaties van oneindige lijnen

Bellevuemuseum

- Paleizenplein 7, 02/511.44.25
□ tot 20 febr.: "Zilver voor gebruik en sier", Huiszilver en zilveren juwelen, 200 creaties van hedendaagse Zweedse kunstenaars

BBL

- Koningsplein 6, 1000 Brussel
□ 24 maart - 23 mei: De Wijze en de goden. Boeddhistische en hindoëistische bronzen uit Sri Lanka

Bibliotheca Wittockiana

- Bemelstraat 21, 02/770.53.33
□ tot 26 februari:

- Rougerie: 45 jaar van ambachtelijke uitgaven
□ 12 maart - 23 apr.: Jakob Krause: Duitse boekbanden uit de 16de eeuw

Espace Photographique

- Contretype
Verbindingslaan 1,
1060 Sint-Gillis, 02/538.42.20

- tot 27 febr.: Paul Den Hollander

Fondation pour l' Architecture
Kluisstraat 55, 1050 Brussel,
02/649.02.59

□ tot 6 maart: 'Het GewOP,
een stadsproject' Het
Gewestelijk Ontwikkelingsplan
voor het Brusselse
Hoofdstedelijke Gewest

□ tot 6 maart: 'The Act of
Seeing (Urban Space)'
Galerie Christine et Isy Brachot
Vila Hermosastraat 8,
02/512.14.16

□ tot 5 maart: Magritte, les
pieds dans le plat 1947-1948
Goethe-Instituut

Belliardstraat 58, Etterbeek,
02/230.39.70

□ tot 19 febr.: Etsen van Max
Klinger (1857-1920)

Hallepoortmuseum

Zuidlaan, 02/534.25.52

□ tot 20 maart: "Pop Up" of het
Magische Boek: "Movable Books"
vanaf 1830 tot 1900 in een
feeuënik decor (*)

**Museum voor de Kant en het
Kostuum**

Violetstraat 6, 02/512.77.09

□ tot 18 september: Van
suffragettes tot kiesgerechtigden:
1894-1994

Instrumentenmuseum

Kleine Zavel, 02/512.08.48

□ tot 30 mei: De Javaanse
Gamelan

Japane Toren

Van Praetlaan 44, 1020 Brussel,
02/268.16.08

□ tot 27 febr.: "Samurai" of de
Magie van Japanse wapens en
wapenrustingen (*)

□ 11 maart - 12 mei: "De tijd
van de Shoguns". Schatten uit
het Nationaal Museum van
Tokyo

Joods Museum

Stalingradlaan 74, 02/512.19.63

□ tot 10 april: Schatten uit het
Joodse leven, voorwerpen en
etsen

KB-Galerij

Grote Markt 19, 02/517.56.72

□ 25 maart - 15 mei:
"Glashelder". Tafel- en Sierglas
van de 16de tot de 18de eeuw
(*)

Kindermuseum

Burgemeesterstraat 15,
02/640.01.07

□ tot 30 juni: Leven vol kleur

**Koninklijk Instituut voor
Natuurwetenschappen**

Vautierstraat 29, 02/627.42.11

□ tot 31 aug.: Vijf miljard
mensen, allemaal anders, allemaal
familie

**Koninklijke Musea voor Kunst
en Geschiedenis**

Jubelpark 10, 1040 Brussel,
02/741.72.11

□ In het begin van het jaar
werden 30 nieuwe zalen
ingehuldigd (*)

□ tot 17 april: Mogolminiaturen

uit India. Schatten uit het
Nationaal Museum van New
Delhi (*)

□ tot 24 april: Keizer Karel -
Wandtapijten en wapenrustingen
uit de Spaanse koninklijke
verzamelingen (*)

**Koninklijke Musea voor Schone
Kunsten van België, afdeling
Moderne Kunst**

Koningsplein 1-2, 02/508.32.11

□ 18 maart - 12 juni: Henri
Evenepoel (1872-1899).
Retrospectieve met 200
schilderijen, tekeningen, gravures
en foto's (*)

**Koninklijke Musea voor Schone
Kunsten van België, afdeling
Oude Kunst**

Regentschapsstraat 3,
02/508.32.11

□ tot 27 febr.:
De kunstenaarskring van "Les
Vingt" en "La Libre Esthétique".
Honderd jaar later, schilderijen,
documenten, sculpturen,
tekeningen en affiches (*)

□ 15 maart - 24 april: Het legaat
Marguerite Willaert

**Koninklijk Museum voor
Midden-Afrika**

Leuvense steenweg 13,
3080 Tervuren, 02/769.52.11

□ tot maart 1994: Toeagreg 2:
Etnografische tentoonstelling (*)

Het Museum voor Blinden

Jubelpark 10, 1040 Brussel

(ingang Nervierslaan),
02/741.72.11

□ tot 20 mei 1994: De Samen
armoede in onze gewesten
(Lappen). Autochtonen uit
Fennoscandia (*)

Paleis voor Schone Kunsten

(hall)

Ravensteinstraat 23 -
Koningsstraat 10, 02/507.84.66

□ 25 febr. - 22 mei: Hooglied -
De Beeldwereld van de
Religieuze vrouwen in de
Zuidelijke Nederlanden vanaf de
13de eeuw (*)

□ tot 3 april: "Antichambres -
Oorsprong en Bestemming" van
Alighiero e Boetti (*)

Hoegaarden

**Bier- en Streekmuseum 't
Nieuwhuys**

Ernest Ourystraat 2-4,
016/76.62.94

□ tot 1 maart 1994: België
Bierland

Gaasbeek

Kasteel van Gaasbeek

□ 03 april - 15 mei: Brabant in
oude kaarten

Leuven

ABB-galerij

Hoekgebouw Diestsevest-
Diestsestraat

□ tot 25 febr.: Gerard Thijs.
"Nocturnes" (grafiek, tekeningen
en illustraties)

Galerie Transit

Tiensevest 39, 016/22.62.44

□ tot 27 febr.: David Byrne:
"Photo Works"

Provinciemuseum P. van

Humbeek - M. Piron

Mechelsevest 108, 016/22.28.93

□ tot 27 febr.: Kant wereldwijd

□ 4 maart - 3 april:
"Beschilderde foto's" van

Carsaw Nic en "Fotografische
tekeningen" van Breckpot Danny

□ 8 april - 1 mei: Julian Key's
grafische werken en Jacques

Weygaerts' foto's

Tienen

Stedelijk Archief en Museum,

Museum Het Toreke

Grote Markt 6, 016/81.73.19

□ tot 20 maart: Raoul De
Keyser

□ 26 maart - 29 mei: Freek
Dumarais

□ 12 maart - 24 apr.: De
armoede in onze gewesten
(i.s.m. het Algemeen Rijksarchief,
Brussel)

Vorst

**Gemeenschapcentrum Ten
Weyngaert**

Bondgenotenstraat 54,
02/347.16.86

□ tot 18 febr.:
Beeldhouwwerken van
studenten van de Anderlechtse

Hogere Rijkschool voor
Beeldende Kunsten

□ 26-27 maart: Hypnaldagen
□ 15 april - 1 mei: Wit over
Zwart

Hasselt

Cultureel Centrum

Kunstaan 5, 011/22.99.31

□ tot 20 febr.: "Madimba na
Ditumba", muziekinstrumenten
uit Centraal-Afrika

□ tot 20 febr.: fotografie van
Roland Castro met als thema
"Stenen"

□ 25 febr. - 10 april: Fotografie
van Dominique Van Huffel

□ 22 april - 23 mei: Foto's van
Philippe Sohiez

Provinciaal Museum en

Actualiteitscentrum

Zuivelmarkt 33, 011/21.02.66

□ 19 febr. - 24 april:
Fred Eerdeken

□ 19 febr. - 24 april:
Ton Van Summeren

**Stedelijk Museum Stellingwerff-
Waerdenhof**

Maastrichterstraat 85,
011/24.10.70

□ tot 27 febr.: Simone Reynders:
keramiek en wandtapijten

□ 12 maart - 2 april:
Luc Steegers: grafiek

□ 12-30 maart: Poëzie tussen
beeldende abstractie: abstracte
objecten en fotografische
beelden met de kracht van
poëtische taal

□ 8 april - 1 mei: Hedwig
Pauwels: grafiek, ex-libris en
juweel-objecten

Galerij Kunsthuis

Lierseweg 53, 014/22.59.77 of
014/21.53.30

□ tot 27 febr.:
Agnes Van Ransbeek

□ 5-26 maart:
Marie-Christine Meersschaert

□ 9-30 april: John Van Leemput

Heusden-Zolder

**Cultuurcentrum Heusden-
Zolder**

Dekenstraat 40, 011/53.33.15

□ tot 7 maart: Karl D'Hulst, Joël
Neelen, Erwin Oosterbosch,
Erich Kraxler

Neerpelt

**Dommelhof, Provinciaal
Instituut voor Cultuur en Sport**

Toekomstlaan 5, 011/64.27.05

□ tot 13 maart: Yves Malfliet:
Keramiek (*)

053/71.06.46

□ tot 12 maart: Zsigmond
Karoly

Netwerk
De Ridderstraat 28, 053/78.89.81

□ tot 25 febr.: Pol Dereymaeker
'Leaugos'

Deinze

**Museum van Deinze en
Leiestreek**

Lucien Matthyslaan 3-5,
09/386.00.11

□ 18 febr. - 11 april:
Retrospectieve tentoonstelling
Charles Louis Piqué

□ 22 april - 23 mei: Schilderijen
van Suzanne Thienpont

Deurle

Museum Leon De Smet

Museumlaan 18, 09/282.30.90

□ 6 maart - 3 april: Noël Van
Cauwenbergh, beeldhouwer

□ 10 april - 1 mei: Gerard
Vakemans, kunstschilder, dichter
en troubadour

□ 8 mei - 5 juni: Jef Wouters,
kunstschilder

Lede

'Hof te Puttens

Wichelsestraat 20-22,
053/80.51.30

□ tot 20 febr.:
Johan Van Vlaenderen
(schilderijen) en Hugo Vander
Vekens (beelden)

Buitenland

Verzameld Werk

- Onderstraat 21, 09/224.27.12
□ 13 febr. - 13 maart: 'Waar heb je al die tijd gezeten?', temaattonstelling, onderwerp 'Stoel'
□ 17 apr. - 15 mei: 'Cheops' - 5 nederlandse keramisten

Hamme

Gemeenschapsschool "De Veerman"

- Loystraat 70, 052/47.72.20
□ tot 20 febr.: Tiende Kunstsalon, onder de noemer "Een keuze..." met o.a. Reinhold en Philippe Lebeau (*)

Kruishoutem

Stichting Veranneman

- Vandevordeweg 2, 091/83.52.87
□ tot 19 febr.: Kunstenaars van de Stichting
□ 5 maart - 14 mei: Van Mechelen (schilderijen), Verroken (moderne meubelcreaties), Anatchkov (skulpturen), Tamir (schilderijen)

Oosteeklo

Galerie William Wauters

- Antwerpse Heriweg 5, 09/373.70.06
□ tot 20 febr.: Camiel Van Breedam
Sint-Niklaas
Stedelijk Museum
Regentsiestraat 61-63, 03/777.29.42
□ tot febr.: Het keramisch oeuvre van Achiel Pauwels
□ 5 maart - 5 juni: "Sterren in Beelden" - Astrologie ten tijde van Mercator (1512-1594) in het kader van het Mercatorjaar 1994 (*)

Provincie West-Vlaanderen

Kortrijk

BBL

- Grote Markt 50, 056/23.24.42
□ 29 april - 28 mei: Albert Ciamberlani (1864-1956) en tijdgenoten

Cultureel Centrum

- Benedengalerij
Hazelaarstraat 7, 056/22.07.68
□ tot 27 febr.: Koen Wastyn en Johan Deschuymer
□ tot 27 febr.:

Wim Vanderplaetsen

- 4-27 maart: Edwin Carels
□ 1-24 april: Yves De Smet

Loppem

Kunsthalle Lophem - Center for contemporary art

- Torhoutsesteenweg 52a, 050/84.02.64
□ tot 19 maart: Jean-Luc Moulène

Menen

- Ontmoetingscentrum 't Ghelandt
Waalvest, 056/51.58.91
□ 25 febr. - 6 maart: Keremiek van Monique Mol

Oostende

Galerie "De Peperbusse"

- Prins Boudewijnstraat 7, 059/70.28.80
□ 18 maart - 10 april: Roger Cools, schilderijen
□ 22 april - 15 mei: Monique Schotte (grafiek), Wilfried Genard (schilderijen), Jan Hemerijckx (sculpturen)

Museum Ensorhuis

- Vlaanderenstraat 27, 059/80.53.35
□ tot 31 mei 1994: De huizen van Ensor: foto's en documentatie over diverse huizen waar Ensor woonde

Museum voor Schone Kunsten

- Wapenplein, 059/80.53.35
□ tot 20 maart: Charles Drybergh
□ tot 20 maart: Julius Collen-Turner
□ 26 maart - 24 april: Dirk Michiels
□ 26 maart - 24 april: Brigitte Claeys

P.M.M.K. Museum voor

Moderne Kunst

- 059/50.81.18, Romestraat 11
□ tot 7 maart 1994: Retrospectieve Henri-Victor Wolvens (1896-1977) (*)
□ tot 7 maart 1994: Bert De Beul en Siegfried De Buck (*)
□ 26 maart - 13 juni: Jef Verheyen, retrospectieve tentoonstelling (*)
□ 26 maart - 13 juni: Benoît (*)

Roeselare

- Gaselwest**
Leenstraat 72, 8800 Roeselare, 051/23.37.11
□ 19 febr. - 6 maart: Aquarels en pastels van Paul Allaert
□ 19 maart - 4 april: Schilderijen van Jimmy Huys

Nederland

Amsterdam

- Joods Historisch Museum**
Jonas Daniël Meijerplein 2-4, 00-31-20-625.42.29
□ tot 13 maart: Modern ceremonieel design van Zelig Segal (*1933)
□ tot 10 april 1994: Elly Stegeman en Tim Flesseman
□ tot 20 febr.: "Vitas Luckus. The Hard Way". Fotograaf van Litouwen (1943-1987)
□ tot 10 april: "Wereld op Zolder". Tekeningen van Jan Roeland, Lucassen, Lucebert, Erik van Lieshout, Ad van Campenhout, Paul van der Eerden en Joeseph van Asten

Rijksmuseum

- Stadhouderskade 42, 00-31-20-673.21.21
□ tot 7 maart 1994: "Dageraad der Gouden Eeuw", Noordnederlandse kunst 1580-1620
□ tot 1 mei: Nederlandse figuurstudies 1700-1850
□ 22 febr. - 5 juni: Aanwinsten van de afdeling kunstnijverheid
□ 1 maart - 5 juni: Kant uit de 18de eeuw

Stedelijk Museum

- Paulus Potterstraat 13, 00-31-20-573.29.11
□ vanaf 4 febr.: Couplet 1: Werken van Mario Merz. Eerste overzichtstentoonstelling van de Nederlandse kunstenaar Berend Strik met sculpturen, tekeningen en borduurwerken. De Weense kunstenaar Maria Lassnig
□ vanaf 22 april: Couplet 2: Films, video's, prenten, foto's, objecten en rekvisieten van Joan Jonas. Schilderijen van Domenico Bianchi. Foto's van Peter Hujar en schilderijen van Brice Marden en Robert Mangold

Tropenmuseum - Koninklijk

- Instituut voor de Tropen**
Linnaeusstraat 2, 00-31-20-568.82.95
□ tot 28 aug.: "Lieve Lasten" - Hoe kinderen gedragen worden

Van Gogh Museum

- Paulus Potterstraat 7, 00-31-20-570.52.00
□ tot 13 febr. 1994: De schilder en etser Félix Bracquemond (1833-1914) en de fin-de-siècle kunstenaar Georges de Feure (1868-1943)
□ 25 febr. - 29 mei: Pierre Puvis de Chavannes (1824-1898). Retrospectief schilderijen en tekeningen

Vlaams Cultureel Centrum

- "De Brakke Grond"**
Nes 45, 00-31-20-622.78.60
□ tot 13 maart: Schilderijen van Piet Moerman
□ 19 maart - 17 april: Joris Ghekiere, schilderijen
□ 23 april - 15 mei: Schilderijen van Ronny Delrue

Breda

De Beyer

- Boschstraat 22, 00-31-76-22.50.25
□ tot 20 febr.: Een toekomst in de fotografie
□ tot 20 febr.: Esthetica van de zinloosheid nr. 3; 'demontage van het lichaam' met teksten van Elly Stegeman en Tim Flesseman
□ tot 20 febr.: "Vitas Luckus. The Hard Way". Fotograaf van Litouwen (1943-1987)
□ tot 10 april: "Wereld op Zolder". Tekeningen van Jan Roeland, Lucassen, Lucebert, Erik van Lieshout, Ad van Campenhout, Paul van der Eerden en Joeseph van Asten

Dordrecht

Dordrechts Museum

- Museumstraat 40, 00-31-78-13.41.00
□ tot 3 april: Presentatie van "Ruïne van het kasteel Ubbergen" van Aelbert Cuyp (uit de verzameling van The National Gallery, Londen)
□ tot 13 maart: Het "portret van Blussé" door Jozef Israëls en het "portret van Liebermann" door Jan Veth
□ tot 13 maart: Zeegezichten van J.C. Schotel uit de eigen collectie
□ 15 maart - 29 mei: Beelden uit woorden. Een speurtocht naar kunst geïnspireerd op teksten

Eindhoven

Stedelijk Van Abbemuseum

- Bilderdijklaan 10, 00-31-40-38.97.30
□ 5 febr. - 13 maart: John Körmeling
□ 12 febr. - 17 april: Miroslaw Balka 'Laadplatform'
□ 19 maart - 24 april: Karin Arink

Helmond

Gemeentemuseum Helmond

- Kasteelplein 1, 00-31-49-204.74.75
□ tot 20 febr.: "Van Theetrappers en Dijkwerkers". Aanwinsten collectie 'Mens en Werk'
□ 16 febr. - 20 maart: "General Merchandise" (algemene handelswaar) van de Nederlandse kunstenaar Twan Janssen (1968)
□ tot 4 april: "NY-NL-XX-" 13 kunstenaressen uit New York en Nederland

's Hertogenbosch

Noordbrabants Museum

- Verwersstraat 41, 00-31-73-13.38.34
□ tot 10 april 1994: "Licht, lucht en water". De verloren idylle van het rivierlandschap 1780-1920, van Romantiek tot modernisme
□ tot 27 maart: Hans de Wit:

"arbre magique": recente aquarellen

- 1 april - 15 mei: Hans Soenen: "koninklijke wintertuin", een artistieke wandeling door de koninklijke serres te Laken
□ 23 april - 17 juli: "Bataven: boeren en bondgenoten", de Maaskant in de Romeinse tijd

Museum Het Kruihuis, Stedelijk

- Museum voor Hedendaagse Kunst**
Citadellaan 7, 00-31-73-12.21.88
□ tot 13 maart: Benoît: tekeningen, cartoons en schilderijen
□ tot 13 maart: Daniel Kruger: keramiek en sieraden
□ tot 13 maart: Theatrum Opticum van Eric De Kuyper

Leiden

Koninklijk Penningkabinet

- Rapenburg 28, 00-31-71-12.07.48
□ febr.-juni: Chris van der Hoef

Museum Boerhaave

- Lange Agnietenstraat, 00-31-71-21.42.24
□ tot 10 april: "Van piskijkers en heelmesters". Genezen in de Gouden Eeuw

Rotterdam

Museum Boymans-Van

- Beuningen**
Museumpark 18-20, 00-31-10-441.94.00
□ tot 27 febr.: Italiaanse schilderijen 1300-1500
□ tot 27 febr.: Aanwinsten 1985-'93
□ tot 27 febr.: Heilig en profaan: religieuze en profane insignes 1250-1550

- tot 11 maart: Nieuwe Beelden
□ tot 31 juli 1994: Haken en ogen, kledingsaccessoires uit de periode 1450-1650 uit de collectie Van Beuningen-de Vriese

Museum voor Volkenkunde

- Willemskade 25, 00-31-10-411.10.55
□ tot 20 maart: Wijzen, heksen en heiligen: oud in Afrika
□ tot 31 dec. '94: Leeuwen en draken: de mytische relatie tussen mens en dier

Tilburg

De Pont Stichting voor

- Hedendaagse Kunst**
Wilhelminapark 1, 00-31-13-43.83.00
□ tot 15 mei: Frank Van den Broeck - tekeningen, aquarellen en schilderijen

Nederlands Textielmuseum

- Goirkestraat 96, 00-31-13-42.22.41
□ tot 29 mei: "Een kleurnijk patroon": tapijten, stoffen, brei- en borduurwerk van de Amerikaan Kaffe Fassett

Ateliers, cursussen en performances

Frankrijk

Lille

Musée de L'Hospice Comtesse
Rue de la Monnaie 32,
00-33-20.02.62

□ 18 febr. - 17 april:

"La Chicorée, agriculture et industrie, deux siècles d'histoire dans la région Nord-pas-de-Calais" en "Pots de chicorée: façienes européennes du XVIe au XVIIIe siècle"

Parijs

Institut du Monde Arabe

Rue des Fossés 23 - Quai Saint-Bernard 1, 00-33-1-40.51.38.38
□ tot 28 febr.: Syrië, geheugen en civilisatie

Musée Guimet

Place d'Jéna, 00-33-1-47.23.61.65
□ tot 14 maart: Schatten uit Mongolië, 17de tot 19de eeuw

Pougues-les-Eaux

Parc Saint Léger, Centre d'Art Contemporain

Avenue de Paris,
00-33-86.68.86.06
□ tot 27 febr.: Olivier David, Bernard Joisten, Bertrand Lamarche

Duitsland

Düsseldorf

Kunstmuseum und Kunstpalast

Ehrenhof 5, 00-49-211-899.24.60
□ tot 19 sep.: Nieuw glas uit Japan

Kassel

Museum Fridericianum

Friedrichplatz,
00-49-561-77.00.33

□ tot febr.: "De verloren toekomst". Tsjechische Modemen, 1890-1918

□ tot febr.: "Oppositionen & Schwestemfelder". Tentoonstelling met 10 internationale vrouwelijke kunstenaars

München

Alte Pinakothek

Barerstrasse 27,
00-49-89-238.05.215
□ voorjaar 1994: Jacopo Tintoretto: "De Gonzaga-cyclus", n.a.v. de 400ste verjaardag van zijn overlijden

Staatsgalerie moderner Kunst

Prinzregentenstrasse 1,
00-49-89-292.27.10
□ tot febr.: De verzameling en galerij Otto en Etta Stangl. De kunstscène der 60'er jaren tussen Utopie en Traditie

Antwerpen

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten

Leopold de Waelplein,
03/248.08.10

□ Het museum organiseert een waaier van activiteiten voor scholen, jeugdverenigingen en volwassenen. Er zijn educatieve programma's voor het kleuteronderwijs, lager en algemeen secundair onderwijs, technisch en beroepsonderwijs en pedagogisch hoger onderwijs.

Inlichtingen: Koninklijk Museum, dienst pers, voorlichting en educatieve programmatie, Plaatsnijderstraat 2, 2000 Antwerpen.

Museum voor Fotografie

Waalse Kaai 47,
2000 Antwerpen, 03/216.22.11

□ Foto-ateliers voor jongeren en volwassenen rond de thema's "Zelf de fotografie opnieuw uitvinden" en "Fotografie verder ontdekt" telkens 4 sessies van 2 uur. Prijs: 500,- BF (11 tot 18 jaar) - 1000,- BF voor volwassenen. Inlichtingen en inschrijvingen: Educatieve Dienst, Ann Van Dyck, tel.: 03/216.22.11.

Brussel

Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

Jubelpark 10, 1040 Brussel,
02/741.72.11

□ 16-17 febr. van 9 u.30 tot 16.30 u.: In het land van de Samen n.a.v. "De Samen/Lappen". Voor kinderen van 5 tot 10 jaar. Bijdrage 1250 BF (V.E.D.: 1000 BF). Inl. Educ. en Cult. dienst: 02/741.73.13 of 02/771.72.14

□ 16 tot 18 febr. van 9.30 u. tot 16.30 u.: Pop-up, voor jongeren van 10 tot 16 jaar. Bijdrage 2000 BF (V.E.D.: 1700 BF). Inl. Educ. en Cult. dienst: 02/741.73.13 of 02/771.72.14

□ 20 en 27 febr. en 6, 13, 20 en 27 maart van 10.30 u. tot 12.30 u.: Het hof van Keizer Karel, n.a.v. "Wandtapijten en wapenrustingen van de Kon. verzamelingen van Spanje". Voor kinderen en jongeren van 6 tot 16 jaar. Bijdrage: 130 BF (V.E.D.: 80 BF). Inl.: Ed. en Cult. dienst: 02/741.73.13 of 02/771.72.14

Gent

Museum voor Schone Kunsten

Citadelpark, 091/22.17.03,
Tijdens het tweede en derde trimester van dit schooljaar zal de permanente collectie van het Museum voor Schone Kunsten opnieuw uitgebreid tentoongesteld worden.

Dit geeft het museum de gelegenheid om de scholen opnieuw het volledige gamma van geleide bezoeken aan te bieden.

Voor de basisscholen staat het leren kijken naar kunst centraal en dit via een analyse van kleur, compositie en techniek.

Een ander uitgangspunt vormt het genre: portret, landschap, menselijke figuur... Dezelfde thema's, aangepast aan de leeftijd, kunnen eveneens voor het secundair onderwijs aangevraagd worden. Voor de hogere klassen is een meer historische aanpak mogelijk rond thema's als De Oude Meesters, Van Klassicisme tot Expressionisme of De Eerste en Tweede Latemse Groep.

Naast de traditionele geleide bezoeken is er voor jongeren tot 14 jaar een beknopte rondleiding mogelijk, gevolgd door een atelier.

Voor meer informatie kan u tijdens de kantooruren telefoneren naar de Educatieve Dienst, Museum voor Schone Kunsten Gent, tel. 09/222.17.03.

□ Ateliers voor kinderen van 6 tot 12 jaar; telkens op zaterdag tussen 10.00 u. - 12.00 u. en op woensdag tussen 14.00 u. en 16.00 u.

Prijs: 160,- fr. per keer, telefonisch in te schrijven per trimester

□ Jeugd ateliers tijdens de schooluren voor kinderen en jongeren van 5 tot 21 jaar, aangepast aan het niveau en telkens voorafgegaan door een rondleiding over een bepaald thema of een bepaalde periode
Prijs per leerling: 20,- fr. (met een minimum van 2000,-fr.); gratis voor Gentenaars en Gentse scholen (behalve tijdens tentoonstellingen)
Aanvragen minstens 14 dagen op voorhand

Lezingen

Antwerpen

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten

Leopold de Waelplaats,
03/238.78.09

□ 20 febr. (11 u): 'Tegenstrijdige opvattingen omtrent "origineel" en "copie" in de 15de, 16de en 17de eeuw' door Prof. Dr. H.J. Van Miegroet (Hoogleraar Duke Univ. Durham, U.S.A.). Toegang 100 BF.

□ 6 maart (11 u): 'Simone Martini, De Orsini-polyptiek', door Prof. Dr. H.W. van Os (Algemeen directeur Rijksmuseum, Amsterdam). Toegang 100 BF.

Brussel

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Regentschapsstraat 3,
1000 Brussel, 02/508.32.11

□ 17 febr. om 17.30 u.: 'Een avond rond de Nederlandse poëzie en de fin-de-siècle beeldende kunst', door Anton Coogen en François Vaneekhaute (300 BF), afspraak Regentschapsstraat 3, inl. 02/508.34.50

Hasselt

Museum Stellingwerff-Waerdenhoff

Maastrichterstraat 85,
011/24.10.70

De eerste zaterdag van elke maand, om 15 u. wordt door een specialist een kunstwerk uit de museumcollectie voorgesteld:

□ 5 maart: 'Uurwerken van de familie Joosten, einde 18de-begin 19de eeuw', door Lic. Walter Scheelen (Kunstpatrimonium Hasselt)
□ 2 april: 'Kaart prinsbisdom Luik, Jaillot, Parijs, 1692', door Dr. Eduard Van Ermen (K.U. Leuven)

Wandelvoordrachten

Gent

Museum voor Schone Kunsten

In samenwerking met de vereniging 'De Vrienden van het Museum voor Schone Kunsten' worden van eind februari tot juli wandelvoordrachten in het Museum voor Schone Kunsten georganiseerd. De voordrachten duren telkens twee uur en zijn opgebouwd rond bepaalde thema's. De toegangsprijs bedraagt 100,- fr. Voor leden van de vereniging zijn de voordrachten gratis.

□ Op 27 februari en 13 maart: 'Het naakt in de schilderkunst' door Stefan Van Bellingen.

□ Op 27 maart en 24 april: 'Franse kunst in het Museum voor Schone Kunsten' door Els Desmedt.

□ Op 8 en 22 mei: 'Italiaanse kunst in het Museum voor Schone Kunsten' door Franceso Rossi (Frankrijk) en Lieve Compemolle (Nederland).

□ Op 29 mei en 12 juni: 'Minne en het symbolisme in België' door Lieve Compemolle.

□ Op 5 en 19 juni: 'Zinne- en minnebeelden in de 16de en 17de eeuwse schilderkunst' door Siska Beele.

Brussel

Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

Wandelvoordrachten:

□ 27 februari: Wandtapijten, Karl Marcelis

□ 27 maart: Middeleeuwse hout- en steensculptuur, Alexandra Van Puyvelde
Aanvang: 10.30 u. Bijdrage: 150,- fr.; studenten, CJP, 60plus, V.E.D., Per Musea: 100,- fr.

Afspraak: onthaal Albert-Elisabeth. Inlichtingen: Educatie en Culturele Dienst 02/741.72.14.

Voordrachten:

□ 6 februari: 'Het kostuum op Brusselse wandtapijten van de eerste helft van de 16de eeuw', door Elsie Janssens (attaché bij de K.M.K.G.)

□ 13 februari: 'Maria van Hongarije (1505-1558), tot plichtsbetrachting uitverkoren', door J.A.M. Kerkhoff (historica)

□ 20 februari: 'Cyprus, tussen oost en west', door Dr. Kris Tytgat (assistente bij de K.M.K.G.)

□ 6 maart: 'Keizer Karel als verzamelaar van Vlaamse

Beurzen

wandtapijten', door Dr. Guy Delmarcel, hoogleraar Kunstgeschiedenis aan de K.U.L.

- 13 maart: 'De mogolminiaturen. Een historische situering', door Dr. W.M. Callewaert, indoloog K.U.L.
  - 20 maart: 'De wapenuitrustingen uit de Real America van Spanje', door Piet De Gryse, conservator bij het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis
- Bijdrage: 100,- fr., studenten, CJP, 60plus, Per Musea: 80,- fr. V.E.D.: gratis. Inlichtingen: Educatieve en Culturele Dienst 02/741.72.14.

Maastricht MECC

- 12-20 maart: 'The European Fine Art Fair': Maastricht is het trefpunt van de internationale kunst- en antiekhandel. Deze antiekbeurs is één van de belangrijkste in de wereld. Dit jaar worden ca. 160 Europese en Amerikaanse handelaren toegelaten die de prachtigste stukken, veelal van museale kwaliteit, uit hun collecties presenteren. Van ma. tot vrijd. van 11 u. tot 20 u., weekend van 11 u. tot 18 u. Inl. 02/218.72.41
- 15-18 maart: Art Collecting & Protecting: tegelijk met de antiekbeurs leveren professionals een waardevolle bijdrage met deze tentoonstelling over conservatie, restauratie, bescherming en bewaking van kunstschaten. Inl. 02/218.72.41

Cursussen

Amarant, zij die nooit vervelkt

Amarant is behalve een nimmer verwelkende sierplant (fam. Amaranthus) ook de naam van het studiecentrum voor hedendaagse beeldende kunst gevestigd in Gent. Dit studiecentrum organiseert tal van cursussen in diverse Vlaamse steden en is tevens uitgever van een tweemaandelijks kunstkrant 'De Witte Raaf'. Vanaf dit jaar is Amarant ook de naam van een nieuwe tweemaandelijks programmabrochure met het overzicht van alle Amarant-activiteiten. In de praktijk gaat de werking van Amarant v.z.w. twee richtingen uit: het centrum wil fungeren als organisator van educatieve activiteiten en als uitgever. Net als de Amarantkrant vroeger, bevat de nieuwe uitgave alles over de cursussen kunstgeschiedenis, de kunsthistorische daguitstappen, de tentoonstellingsbezoeken en de reizen georganiseerd door Amarant. Het cursusaanbod beperkt zich geenszins tot de hedendaagse kunst, ook andere

periodes komen aan bod (Egyptische kunst, gotiek, Italiaanse renaissance, Barok...). Voor Amarant blijft de confrontatie met de kunstwerken zelf echter essentieel. Als onmisbare aanvulling bij de cursussen organiseert het centrum dan ook tal van kunstuitstappen en reizen. In de programmabrochure staan zowel daguitstappen naar Vlaamse musea, als reizen naar onze buurlanden en verre bestemmingen. Het lidmaatschap van Amarant bedraagt 850,- fr. (jaarlijks) en betekent minstens 10 % korting op alle Amarant-activiteiten, zes nummers van De Witte Raaf en vijf programmabrochures. **Amarant vzw.**, Hoopgpoort 50, 9000 Gent, tel. 09/233.03.24, fax. 09/233.42.36

Op de valreep

- De tentoonstelling '14-18 Kunstenaarsvisie' in het Koninklijk Museum van het Leger en van Krijgsgeschiedenis wordt verlengd tot 28 februari. Het museum is gelegen aan het Jubelpark 3, Brussel en is elke dag, behalve op maandag, geopend van 9 tot 12 u. en van 13 tot 16.30 u. De toegang is gratis.
- De tweede fase van de verbouwingswerken in het Provinciaal Museum voor Fotografie te Antwerpen wordt gestart op 21 maart. Het museum zal dan ook gesloten zijn van 21 maart tot 17 juni. In het kader van de 5de 'Zomer van de Fotografie' loopt van 17 juni tot 11 september de tentoonstelling 'Flor Garduno (Mexico); Witnesses of time'. Het eigenlijke museumgedeelte blijft tijdens deze tentoonstelling gesloten. Op 23 september opent een volledig vernieuwd Museum voor Fotografie de deuren.
- In de ABB-galerij, Hoekgebouw Diestsevest-Diestsestraat, Leuven, wordt van 19 maart tot 29 april werk tentoongesteld van Pol Mara.

Wilt u uw collectie Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen aanvullen ?

Van volgende oude jaargangen (in bordeaux of blauwe ringmappen) zijn nog exemplaren beschikbaar ! Het aantal is zeer beperkt. Er wordt geleverd tot uitputting van de voorraad. De prijs per jaargang bedraagt 600,- fr.

Jaargang 2 (1964), jg. 3 (1965), jg. 6 (1968), jg. 8 (1970), jg. 9 (1971), jg. 10 (1972), jg. 13 (1975), jg. 14 (1976), jg. 15 (1977), jg. 16 (1978), jg. 17 (1979), jg. 18 (1980), jg. 19 (1981), jg. 20 (1982)

Ontbreken u nog opbergbanden ?
Volgende banden zijn nog beschikbaar:

83-84 (grijs, bevat 2 jaargangen)
85-86 (idem)
87-88 (idem)
89-90 (idem)
91-92 (idem)
1993 (wit, bevat 1 jaargang)

Volgende losse edities zijn bij ons beschikbaar. De prijs per los nummer bedraagt 200,- fr. Vanaf 4 exemplaren: 150,- fr. per nummer.

- 91/1 Het Stedelijk Museum Vanderkelen-Mertens in Leuven
- 91/2 Exlibris
- 91/3 1980-1990 Fragmenten van architectuur in België
- 91/4 De Sint-Baafskathedraal in Gent Deel 1: Monument en heiligdom
- 92/1 Sint-Baafskathedraal in Gent Deel 2: Een kunstkamer
- 92/2 Belgisch Centrum van het Beeldverhaal, Brussel
- 92/3 Meesterwerken op papier
- 92/4 Museum Plantin-Moretus, Antwerpen
- 93/1 Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, Antwerpen
- 93/2 Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen
- 93/3 Glas in Vlaamse musea
- 93/4 Het Museum voor Sierkunst in Gent

Hoe kunt u bestellen ?

Door storting op rekeningnummer 448-0007361-87 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen met vermelding

- gewenste jaargangen (600,- fr. per jaargang)
vb. jg. 3 (1965)
- het nummer van de losse nummers (200,- fr. of 150,- fr. bij aankoop van minimum 4 exemplaren)
vb. 91/4; 92/3
- vb. band 83-84